

KIM FORSS, ZOZAN KAYA, STEIN-ERIK KRUSE, HEGE MYRLUND LARSEN

Kunskap och lärande för musikbranschen

– en evaluering av Norsk Kulturråds stöd till regionala nätverk
för kompetensutveckling inom rytmisk musik

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Copyright © 2012 by Arts Council Norway
All rights reserved
Utgitt av Kulturrådet i kommisjon hos Fagbokforlaget

ISBN: 978-82-7081-156-4

Grafisk produksjon: John Grieg AS, Bergen
Omslagsdesign ved forlaget
Forside: Riri K. Green: *Tangled* (2009)
© Riri K. Green / BONO 2012
Foto: © Terje Skåre
Sideombrekking: Laboremus Oslo AS

Spørsmål om denne boken kan rettes til:
Fagbokforlaget
Kanalveien 51
5068 Bergen
Tlf.: 55 38 88 00 – Faks: 55 38 88 01
E-post: fagbokforlaget@fagbokforlaget.no
www.fagbokforlaget.no

For mer informasjon om Kulturrådet og Kulturrådets utgivelser:
www.kulturradet.no

Kulturrådets utgivelser omfatter forsknings- og utredningsarbeider med relevans for Kulturrådet, for norsk kulturliv og for forskere på kulturfeltet. De vurderinger og konklusjoner som kommer til uttrykk i utgivelsene står for den enkelte forfatters regning og avspeiler ikke nødvendigvis Kulturrådets oppfatninger.

Redaktør: Ellen Aslaksen

Sammanfattning

Inledning

Den här evalueringen behandlar det stöd till rytmisk musik som beslutades genom Stortingsmelding 21 2007/108; *Samspill. Et løft for rytmisk musikk*. Syftet var att förmedla stöd till regionala kompetensnätverk och centrubildningar för att stödja tillväxt och utveckling av den rytmiska musiken. Stödet administrerades första året (2009) av Kulturdepartementet, men från 2010 fick Kulturrådet i uppdrag att fördela medel till de sökande organisationerna.

I utgångsläget var bilden av organisationer på musikområdet splittrad – graden av formell organisation liksom traditioner av samverkan mellan organisationer skiljde sig markant såväl mellan genrer som mellan olika landsdelar. Stödet sades dock uttryckligen förutsätta samverkan mellan genrer och det ledde till att regionala nätverk för kompetensutveckling bildades. I en del fall fanns, och finns, kompetenscentrum – enstaka organisationer som arbetar med kompetensutveckling – och de är utan undantag del av nätverken, men som en part bland andra.

Syftet med evalueringen

Stödet till musiken är en framträdande del av kulturpolitiken och det har förekommit en omfattande och ofta högljudd kritik av ordningen med regionala kompetensnätverk. Det är också tydligt av de utredningar som föregick stortingsmeldingen att detta är ett område där en försöksverksamhet är påkallad och där det är viktigt att utforma politiken efter praktiska erfarenheter. Det är då viktigt att dokumentera erfarenheterna genom en systematisk och med vetenskaplig metod genomförd evaluering. Kulturrådet upphandlade därför en evaluering tidigt 2012 med syfte att analysera stödets mål, medel, processer och resultat.

Evalueringens metod

Evalueringen genomfördes under tidsperioden mars till maj 2012 av ett team bestående av fyra oberoende och externa experter. Evalueringen bygger på besök och intervjuer vid varje regionalt kompetensnätverk och samtal med organisationer som är medlemmar i respektive nätverk. Evalueringen har studerat aktiviteter, intervjuat lärare och elever, producenter och arrangörer samt representanter för alla kategorier av aktörer som har en roll att spela i kompetensutveckling inom musiklivet. Evalueringen har också genomfört en enkätundersökning, främst riktad till de som deltagit i aktiviteter som elever/studenter.

Initiativet till kompetensnätverk

Idén bakom stödet till kompetensnätverk utvecklades under flera år genom olika utredningar; (1) *Samstemt!* (2) *For full musikk: En delutredning fra Lökenutvalget* 2008, samt (3) *Stortingsmelding nr.21: Samspill*. Inom ramen för evalueringen ställs två principiella frågor:

- Är modellen/idén om regionala kompetensnätverk klar och tydlig, relevant för utvecklingen inom musikbranschen och accepterad av dess aktörer?
- Är modellen väl genomförd vad gäller att omsätta det politiska initiativet till en väl fungerande administration för att uppnå syftet?

Det faktum att branschen själv genom ett omfattande utredningsarbete pekat på behovet av kompetensutveckling och samverkan mellan genrer kan i sig borge för att idén är relevant. Det är då värt att notera att detta är på ett mycket abstrakt

plan, den vision som framfördes i *Samstemt!* byggde på förutsättningar om organisation och finansiering som inte uppfylldes. Sammanfattningsvis konstaterar evalueringen att ordningen med stöd till rytmisk musik;

1. blivit förberett genom ett utredningsarbete där branschens aktörer deltog;
2. inom en kort tidsperiod (2 år) ledde från idé och framställan till beslut, budgetallokering och utbetalning av medel;
3. byggde på att lokala behov skulle styra medelsanvändningen;
4. antog att det inte skulle vara möjligt att ha en enhetlig modell för hela landet;

Detta är goda utgångspunkter och borde i sig borga för ett effektivt och väl fungerande stöd. En mer centraliserad modell eller en stödform som skulle bygga flera fasta organisationer hade sannolikt inte blivit effektiv. Men samtidigt konstaterar evalueringen att ordningen även var behäftad med en del svagheter;

1. Frågan om vad som utgör kompetens och vilken form av kompetens en stödform ska bidra till att skapa var inte tillräckligt preciserad. I en del fall framstår det som om det huvudsakligen vore administrativ kompetens, men det finns också goda argument för ett mer mångfacetterat kompetensbegrepp;
2. Frågan om hur kompetens kan och bör stärkas är inte heller preciserad. I en del fall går det att tolka kompetensutveckling som synonymt till kurser, och så arbetar en del aktörer med begreppet. I ett vidare perspektiv kan kompetensutveckling ske på många sätt; genom lärlingssystem, mentorship, konferenser, studiebesök, »learning by doing«, webbaserade verktyg m.m. Problemet är inte att stödformen inte preciserat begreppet, utan snarare att det ibland tolkas som om det är snävt begränsat till just kursverksamhet.
3. Det finns en diskrepans mellan de olika utredningar som föregått ordningen, men det har inte klart framgått när delar av tidigare förslag lämnats därhän. Så byggde t.ex. *Samstemt!* på antagandet om gradvis ökad finansiering, särskilt från det statliga hållet.
4. Varje del av musiklivet har sina organisationsformer och jämfört med rock- och folkmusik har

t.ex. jazzen i regel starka regionala intresseorganisationer. Frågan hur relativt väletablerade institutioner med fast anställd personal ska samverka med mindre, nyare och mer informella organisationer utan egna driftsmedel har lämnats öppen och stödformen har byggt på en förhoppning om att de regionala aktörerna ska lösa det problemet. Sedan har utbetalningen av medel skett via regionala jazzcentrum, vilket också i några fall bidragit till intressemötsättningar. Det har visat sig vara svårt att utveckla nätverk där sådana inte vuxit fram av egen kraft.

5. Det förekommer två organisatoriska begrepp; centrum och nätverk. Före 2008 fanns det kompetenscentrum, framförallt inom genrerna jazz och rock. Ett centrum är en organisation med styrelse, ledning, planer, budget och verksamhet. Nätverk är en helt annan organisationsform som i princip bygger på utvecklad, mer eller mindre formaliserad samverkan mellan redan existerande organisationer. Egentligen är det två diametralt motsatta begrepp. För många har det varit oklart vad som är vad och många gånger har fokus varit på organisationerna snarare än att få ut medel för kompetensutveckling bland aktörerna i branschen.
6. I praktiken har stödet lett till att det har etablerats nätverk på regional nivå mellan organisationer inom jazz, rock, pop, folk- och världsmusik. I en del fall har organisationerna redan varit del av mer informella nätverk, i andra fall har de knappast haft några förbindelser. I de flesta fall har den mer formaliserade och täta strukturen som stödordningen gett upphov till varit önskad, och hade organisationerna inte behövt etablera nätverken för att få del av medlen hade de formella nätverken förmodligen inte bildats.

Genomförande av stödordningen

I samband med stortingsbeslut om stödordningen bildades de sex regionala nätverk för kompetensutveckling som är föremål för den här evalueringen. De sex nätverken är;

- Vestlandets regionale kompetansenettverk (VRAK), som består av fyra organisationer – Vestnorsk jazzsenter, Brak (intresseorganisation för rytmisk musik i Hordaland, Sogn och

- Fjordande, Förde internasjonale folkemusikkfestival, samt STAR (Stavanger Rock)
- Sørnorsk kompetansenettverk (SKN) som består av tre organisasjoner – Sørnorsk jazzsenter, Telemarksfestivalen og SØRF (Kompetansesenter for rytmisk musikk, Kristiansand)
 - Rytmisk kompetansenettverk i nord (RYK), som består av tre organisasjoner – Nordnorsk jazzsenter, Folkemusikk nord og Kompetansesenter for rock i Nord-Norge
 - Midtnorsk kompetansenettverk (MINK), som består av fem organisasjoner – Midtnorsk jazzsenter, Stiftinga Hilmar Alexandersen, Rock City Namsos, Tempo, samt Molde internasjonale jazzfestival
 - Musikknettverk Østlandet (MØST), som består av tre organisasjoner – Østnorsk jazzsenter, Austnorsk folkemusikksenter, Fagernes, Delta Øst, Lillestrøm
 - Østafjellske kompetansesenter (ØKS), som egentligen ikke er et nettverk i seg selv, men som har et utviklet samarbeid for størdordningen med t.ex.; Kongsberg jazzfestival, Slottsfjellsfestivalen, Østnorsk jazzsenter, Folkemusikksenteret i Sigdal, Notodden Bluesfestival, Buskerud Musikkråd, Union Rock og Matendo i Drammen, SAMBUSK – aktører tilsluttet Union Scene. Till skillnad frå de øvrige fem nettverken er dette et regionalt sentrum som samarbeider med andre organisasjoner i regionen, vilket i og for seg er å betrakte som en form av nettverk, men i en annan form enn de øvrige fem.

Listan illustrerer at det er seks ulike typer av nettverk, några med få deltagende organisasjoner og andre med fler. En del nettverk formidler penger till de organisasjoner som deltar, andre nettverk gjennomfor projekt i egen regi. Några aktører i nettverken er våletablerade og har en sikker finansiering bl.a. gjennom statliga anslag. Evalueringens analys viser at nettverken ibland bidragit till økat samarbeid mellom genrer i regionen, i andre sammenhang har samarbeidet fortsatt på samme s¸tt som tidligere, og i några fall har det genreoverskridende samarbeidet snarere f¸rs¸mrats eftersom man ikke lyckats definiera nettverkets roll i f¸rh¸llande till de redan eksisterende organisasjonerna.

Nettverkens f¸rste oppgift var at ans¸ke om de medel som størdordningen st¸ller till f¸rfogande og i den prosessen formulerades m¸l for verksamheten. Evalueringen har g¸tt igennem dessa m¸l og pr¸vat

dem mot etablerade kriterier for hur m¸l b¸r uttrykkes; n¸mligen at de ska vara spesifikke, m¸tbara, accepterede (i organisasjonerna), relevante og tidsbest¸mde. De m¸l som formulerats har avsevr¸de brister vad g¸ller at vara spesifikke, m¸tbara og tidsbest¸mde. D¸remot er de i regel accepterede i nettverken og de er relevante i den bemerkelsen at de inriktar verksamheten p¸ just kompetensutvekkling. Eftersom begreppet ikke presiserats har det tolkats p¸ ulike s¸tt, og dessutom er m¸lgruppene ulike i regionerna, delvis eftersom regionernas musikkliv har ulike struktur – og d¸rmed ulike behov. M¸len st¸mmer delvis, men ikke helt, øverens med de m¸l som Stortingsmelding 21 uttrykker.

De seks nettverken har formaliserats gjennom øverenskommelser mellom partene og det finns valde styrelser som sammentr¸der og beslutar om ans¸ken av medel, f¸rdekkning p¸ aktiviteter og om hur den ytterligere finansieringen som f¸rutsetts ska kunne oppn¸s. De administrative kostnadene har gjennomg¸ende varit l¸ge og nettverken har som regel omsatt st¸det till aktiviteter till nytta for musikkivet i regionerna. Dock er det sv¸rt at s¸kert m¸te de virkelige kostnadene. I några fall har akt¸rerne enkelt f¸rdekket medel sinsemellan og varje organisasjon har gjennomf¸rt några projekt, som t.ex. en branschem¸sse, konferens eller kurser. I andre fall har man gjort mer gemensamt, og d¸ har en del av de organisasjoner som deltagit haft anst¸lde som kunnat kostnadsf¸re sin tid, medan andre organisasjoner arbeider med frivillig arbeidskraft. Vad som er synlige kostnader varierer mellom nettverken. Fler administrative enheter har r¸knet med driftsst¸d till sine aktiviteter som en del av toppfinansieringen og d¸rmed har st¸det rent praktisk blitt en tilleggfinansiering av redan eksisterende projekt.

Administrasjonen er tungrodd øven om de direkte kostnadene er l¸ge. Ans¸knings- og bevilningsprosessen har tidsramer som g¸r at beslut om medel ikke n¸r nettverken f¸rr¸n kring midten p¸ året og det begr¸nsar m¸jligheten at planere og gjennomf¸re aktiviteter. Videre finns et krav p¸ regional/kommunal medfinansiering (60/40) og det spesifiseres at medfinansieringen ska vara beslutad innan det statliga st¸det kan betales ut. Det f¸rsv¸rer for organisasjonerna at f¸rhandlere med andre finansierer eftersom man faktisk ikke har det statliga st¸det f¸rr¸n andre fattat beslut om medverkan og d¸rmed f¸rs¸mras effektiviteten.

Under åren 2009 till 2011 har utbildning till en sammanlagd kostnad av 20 miljoner kronor genomförts. Av dessa har knappt 11 miljoner finansierats av stödordningen, medan 9 miljoner tillförts genom regional, kommunal och annan finansiering. Medelsfördelningen har inte varit jämt fördelad på sex nätverken, RYK och VRAK står för 50 % av medelsförbrukningen, och de övriga fyra nätverken för omkring 12–14 % vardera.

Omfattning och innehåll i kompetensutvecklingen

Det är stor variation vad gäller den kompetensutveckling som skett. Det är i princip fyra former för kompetensutveckling som förekommer;

1. *Kortare kurser* med administrativt innehåll, vilket kan handla om musikers förhållande till Skatteverket, enklare projektledning, registrering hos TONO, m.m. Sådana kurser kan vara mellan 4 timmar och några dagar, form och innehåll varierar. Några nätverk tillhandahåller även någon form av »helpdesk« som regionens aktörer kan vända sig till för råd i administrativa frågor.
2. *Konferenser, möten, träffar*, där man knyter kompetensutveckling till en större aktivitet, till en jazzfestival, folkmusikfestival, eller liknande. Fördefestivalen har t.ex. en konferens, utbildning knutet till sig där man delar erfarenheter. Nordic Music Week är ett fyradagars arrangemang med kompetensutveckling riktat till producenter där föreläsningar varvas med diskussioner och fallstudier.
3. *Learning by doing, master classes*. Möjlighet att diskutera/praktisera med förebilder inom musikbranschen. Detta är en mer individuellt baserad inlärningsform som bygger på att praktiker i en bransch möts och diskuterar sin professionella utveckling, och där yngre musiker – i det här fallet – lär av de som är äldre i branschen.
4. *Andra aktiviteter*. Förutom de tre ovanstående huvudsakliga kategorierna av kompetensutveckling har nätverken även haft en rad mindre projekt som att utveckla kataloger och presentationer av musiker samt »jobbmässor«.

Den regionala fördelningen av aktiviteter skiljer sig åt. Evalueringen har inte dokumenterat att det finns någon reell skillnad vad gäller behov i de olika regi-

onerna även om utbudet från respektive regionalt nätverk ser olika ut.

Det finns också ett relativt omfattande utbud av kurser av liknande karaktär, men det verkar inte finnas något erfarenhetsutbyte mellan aktörerna. Det finns en stor risk att hjulet uppfins på nytt i de olika regionerna. I en del fall reses också frågan om inte kompetensutveckling kunde skötas av andra aktörer, det finns t.ex. många som erbjuder utbildning i projektledning, organisation och ekonomistyrning.

Resultat

Även om evalueringen funnit svagheter i ordningen så bör man skilja på organisation och genomförande av stödet å ena sidan och den nytta eller det mer värde som aktiviteterna skapat å andra sidan. När det gäller uppnådda resultat, såväl kvantitativt som kvalitativt, verkar stödformen varit tillfredsställande för de flesta aktörer, så som det kommer till uttryck vid intervjuer och genom evalueringens enkätundersökning. Det är olika karaktär på de olika formerna av kompetensutveckling och därmed olika typer av resultat.

Resultat 1. Vad gäller den första nivån av resultat – att åstadkomma tillfällen för kompetensutveckling – konstaterar evalueringen att stödformen varit framgångsrik. Totalt har evalueringen dokumenterat ett årligt sammanlagt utbud av cirka 60 möjligheter till kompetensutveckling, fördelat på de fyra kategorierna ovan. Eftersom stödformen utvecklats under de tre åren har det med tiden blivit fler möjligheter. Dessa utgör till övervägande delen nya former för kompetensutveckling som inte fanns före 2009.

Resultat 2. Vad gäller antalet deltagare gör evalueringen bedömningen att det är cirka 2000 aktörer i branschen som tar del av någon form av kompetensutveckling årligen, då med samma kvalificering som ovan – fler under 2011 än under 2009 och en gradvis ökning. Sammanlagt kan man med en grov uppskattning bedöma att närmare 5000 människor inom musikbranschen tagit del av kompetensutveckling. Det är dock stor skillnad på vad det inneburit; för många kanske ett par timmars administrativ utveckling, för andra en mera djupgående utveckling av det musikaliska uttrycket och för åter andra nätverksbyggande som hjälper karriären.

Resultat 3. Det bästa kriteriet på om kompetensutvecklingen varit till nytta är vad deltagarna själva ger uttryck för. Evalueringens frågeundersökning och våra intervjuer visar entydigt på att kompetensutvecklingen varit uppskattad och till nytta. Det är få som uttrycker att den kompetensutveckling de tagit del av varit likgiltig eller helt utan värde.

Frågeundersökningen visar en positiv hållning till nytta; 45 % av de svarande menar att det var nyttigt, 28 % att det var mycket nyttigt. I andra delen av skalan är det 8 % som menar att det var till liten nytta eller ingen nytta alls. På samma sätt är det 74 % som menar att relevansen av innehållet var hög eller mycket hög, medan 8 % menar att relevansen var låg eller mycket låg. 87 % skulle rekommendera andra inom musiklivet att följa den kompetensutveckling de själva deltagit i.

Överensstämmelsen mellan utvärderingens intervjuer och enkäten är god, fast den senare ger uttryck för kritik av annan karaktär. Intervjuer med fylkeskommuner visar en kritisk bedömning av särskilt organisation men även resultat. Det beror sannolikt på att dessa inte varit med från början men förutsatts bidra med finansiella medel. Med något undantag har det heller inte funnits någon tradition av regional kulturpolitisk samverkan.

Slutsatser och rekommendationer

Evalueringen drar slutsatsen att stödordningens övergripande syfte, att genom kompetensutveckling bidra till tillväxt och utveckling i musikbranschen, till viss del har uppnåtts. Det är dock ett vagt formulerat syfte som inte är direkt mätbart. Genom fördelningen av medel har en flora av möjligheter till kompetensutveckling skapats och det är aktiviteter som för det mesta annars inte kommit branschen tillgodo. Samtidigt finns det ett mått av duplicering och en del aktiviteter skulle kunna göras av andra aktörer och det finns ett dubbelarbete när det gäller att utveckla och genomföra kurser m.m. Evalueringen visar att organisation och administration av stödet varit behäftat med en rad problem. Så har t. ex.;

- begreppet kompetensutveckling inte utretts klart och tydligt och det har skapat osäkerhet kring vad medlen kan användas till;
- det har förekommit motstridiga signaler kring vad som kan finansieras och vad som faller utanför målet för stödordningen, vilket bidrar till

osäkerhet och kanske felprioriteringar vad gäller kompetensutveckling;

- det sätt på vilket kraven på medfinansiering preciseras leder till ineffektiv planering och lågt resursutnyttjande.

Det är sannolikt en god idé att organisera genom regionala kompetensnätverk genom vilka utvecklingen över genregränser kan stärkas, men det bygger helt på att organisationer ser det i eget intresse och utvecklar nätverk därefter. I några fall har nätverk utvecklats organiskt och på det sättet främjat det övergripande syftet med stödordningen. I andra fall har det inte funnits något sådant intresse, men nätverken har ändå bildats för att skapa tillgång till medel. I de fallen har nätverksmodellen snarare skapat merarbete och frustration bland organisationerna. Ett problem var att regionala kompetensnätverk och regionala kompetenscentrum är närliggande begrepp och skillnaden inte klar för aktörerna. Allt för mycket fokus har inriktats på organisationerna, medan själva syftet – att skapa tillfälle för kompetensutveckling – kommit i skymundan. En central rekommendation är att diskussionen om stödet bör återvända till sin kärna och bör handla mer om innehållet och formen för kompetensutveckling och mindre om genom vilka organisationer det ska förmedlas; *back to basics* och *fokus på resultat!*

Evalueringens rekommendationer inriktas på;

- en avveckling av stödet i sin nuvarande form med de regler och riktlinjer som gäller för medelsutbetalning och en övergång till en ny form för stöd till kompetensutveckling
- utformning av en stödordning som bygger på;
 - klara och tydliga mål att uppnå inom en specificerad tidsperiod
 - en bred förståelse av kompetensutveckling
 - uppmuntran till en mångfald av former för vidareutveckla kompetens bland branschens aktörer
 - stödriktning till aktörer som är – eller är på väg att bli – professionellt engagerade i musikbranschen
- utformning av incitament för regionala aktörer att ta ett genreövergripande grepp på kompetensutveckling
- utveckling av stödet till kompetensutveckling i enlighet med en långsiktig plan för tillförsel av statliga medel

- administrativ förenkling och effektivisering av medelshantering
- utväxling av erfarenheter på nationell nivå för att lära av och dra nytta av utvecklingsarbete inom olika regioner.

Inom ramen för en sådan övergripande inriktning på stöd till kunskapsutveckling finns det olika vägar att gå, och evalueringen avslutar med en diskussion kring olika modeller för stöd till kunskapsutvecklingen inom musikbranschen.

Förkortningar

BRAK	Bergen Rock Aktører
EJN	Europe Jazz Network
FN	Folkemusikk Nord
HIBU	Høgskolen i Buskerud
KOFOR	Kompetansesenter for Rock i Nord-Norge
LINN	Landsdelsmusikerne i NordNorge
MIJF	Molde Internasjonale Jazzfestival
MINK	Midtnorsk kompetansenettverk
MNJ	Midtnorsk jazzsenter
MØST	Musikknettverk Østlandet
NCG	Nordic Consulting Group
NIKU	Norsk Institut för Kulturminnesforskning

NNJS	Nord-Norsk Jazzsenter
NOK	Norska kronor
RYK	Rytmask kompetansenettverk i nord
SKN	Sørnorsk kompetansenettverk for rytmask musikk
SNJS	Sørnorsk Jazzsenter
STAR	Stavanger Rock
SØRF	Kompetansesenter for rytmask musikk, Kristiansand
TFoU	Trøndelag Forskning og Utvikling
VJN	Vestnorsk jazzsenter
VRAK	Vestlandets regionale kompetansenettverk
ØKS	Østafjellske kompetansesenter

Innhold

1 Inledning	11	Kompetensutveckling genom VRAK	29
Bakgrund	11	Kompetensutveckling genom MINK	30
Evalueringsens syfte	12	Kompetensutveckling genom ØKS	31
Evalueringsmetode	13	Kompetensutveckling genom RYK	32
Begrensninger og metodeproblemer	14	Kompetensutveckling gjennom MØST	32
Läsanvisning	14	Kompetensutveckling gjennom SKN	32
		Analys av kompetensutvecklingen	33
2 Kompetensutveckling – ett politiskt initiativ	16	5 Måluppfyllelse og resultat	35
Definition av problem og forslag till lösning	16	Inledning	35
Forslag om kompetensentrum	16	Utbudet av kompetensutveckling	35
Kunskapsbegreppet	18	Deltagende i kompetensutveckling	35
Former for kunskapsformidling	19	Reaktioner og kunskap	36
En internasjonell utblikk	19	Perspektiv från Fylkeskommunerna	39
		Nätverkens funksjon	40
3 Utveckling av centrumbygninger/ nettverk	21	6 Slutninger og anbefalinger	42
Sex regionale nettverk bygges	21	7 Oppdragsbeskrivelse	45
Deltagende organisasjoner	22	8 Intervjuer	50
Nettverkens karakter	23	9 Spørreskjema	52
Mål for kompetensnettverket	25	10 Dokument- og litteraturreferanser ...	54
Resurstildeling og fordeling	27		
4 Att genomföra kompetensutveckling	29		
Utvecklingen av kompetensforsyning	29		

Inledning

Bakgrund

Kulturrådet utgör en av de viktigaste källorna för finansiering av det fria musiklivet genom sina olika stödformer för rytmisk musik¹. Bland stödformerna märks t.ex. stöd till produktion och förmedling av musik, stöd till musikensembler, musiker, festivaler, konsertarrangemang, kyrkomusik, inspelningar och även beställningsverk. I tillägg till dessa stödformer förekommer det även projektmedel och under 2012 tillkommer ett nytt stöd avseende beställning/inköp som ersätter tidigare stöd på det området.

Historiskt sett har den övervägande delen av det statliga stödet till musiken fördelats genom statsbudgeten som ramanslag till institutioner. Det avser särskilt stöd till den klassiska musiken och institutioner som symfoniorkestrar och liknande. Det har dock skett en gradvis förändring och sedan 1990-talet har anslag tillkommit för andra genrer, särskilt de regionala centren för jazz. Nya former av stöd till rytmisk musik och regionala kompetensnätverk fortsätter en sådan utveckling av bredare stöd till olika musikgenrer.

Ett av de första initiativen till att bredda stödet till andra musikformer togs genom Stortingsmelding nr. 61 1991/92 *Kultur i tiden*. I den påpekades bl.a. att det saknades fasta scener av den typ som de klassiska musiken har där de professionella musikererna kan möta sin publik, detta trots att Norge har många internationellt erkända och framgångsrika jazzmusiker. Då sades det att departementet inte såg någon orsak till att en så pass avancerad och etablerad musikform som jazzen skulle behandlas olika,

och detta är argument som sedan kan föras vidare till andra genrer av rytmisk musik. Den tanke som utvecklades i *Kultur i tiden* har levt vidare i utvecklingen av stödformer för musiken under de två årtionden som följt.

De första statliga bidragsformerna till jazzen såväl som för rock och pop på det tidiga nittio-talet kan sägas representera ett kulturpolitiskt genombrott. För första gången sedan det utvidgade kulturbegreppet infördes i den norska kulturpolitiken blev de här musikformerna i praktiken erkända som de kulturformer och kulturuttryck de faktiskt är (Gripsrud, 2002).

I utredningen om musikensembler i Norge från 2002 sägs det bl.a. att

Musiklivets transformation är ett resultat av den sociala och ekonomiska utvecklingen ... och särskilt av den mediala utvecklingen och den kulturella globaliseringen. En viktig orsak till förskjutningar i kulturlivets positioner är »motkulturens« historiska genomslag, och ytterligare en orsak är kulturindustrins triumf i offentligheten (Langdalen, 2002:31).

Utredningen påpekade också att genreindelningen inte har samma segregande kraft som tidigare – musiker och ensembler rör sig över genregränserna, möter ny publik och uppträder på nya arenor. Därför, sade utredningen, bör stödformerna inte göras beroende av genrebegreppet.

Gripsrud (2002) betonar populärmusikens näringspolitiska betydelse; musiklivet skapar sysselsättning och har en betydande ekonomisk omsättning, och framgångsrika musiker bidrar med export-

1 Begreppet rytmisk musik kräver en definition eftersom det sällan används utanför den norska kulturpolitikens område. Med rytmisk musik avses så gott som all musik utanför den klassiska västerländska konstmusiken och dess fortsättning i samtida musik. Även den är givetvis rytmisk, men rytmiken är, eller har i alla fall inte alltid varit, det huvudsakliga konstnärliga uttrycket. Med rytmisk musik avses jazz, pop, rock, blues, soul, hiphop, metal, black metal, folkmusik, världsmusik och alla former av fusion mellan dessa och andra genrer.

intäkter. I Stortingsmelding 22 2004/05 *Kultur och næring* lyfts musikområdet fram som en bransch med stor kommersiell potential. Dock påpekas det att

Musikbranschens organisationer har pekat på att det finns en brist på relevant utbildning för de professionellt verk-samma yrkesgrupperna. Det behövs utbildning som kompletterar och bygger på musikutbildningen, t.ex. utbildningstillfälle för »music managers«/producenter, arrangörer, marknadsförare och andra positioner i branschen. Starka lokala och regionala miljöer är viktiga för att främja kreativitet, nytänkande och kompetens i branschen och för att utnyttja hela landets resurser i musikinäringen.

De tankar som kom till uttryck i Stortingsmelding 22 fick stor betydelse för det som kom att utvecklas till regionala kompetensnätverk/centrumbildningar.

Genom Stortingsmelding 21 2007/08; *Samspill. Et løft for rytmisk musikk* fördes de ovan nämnda initiativen vidare. Fyra mål fastslogs; (1) utveckla den potential för näringsutveckling som den rytmiska musiken besitter, (2) erbjuda ett rikt utbud av konserter i hela landet, (3) erbjuda en god tillgång till inspelad musik av hög kvalitet, samt (4) stärka kompetensutveckling och kvalitet – något som i sin tur förutsätts bidra till att de tidigare tre målen uppnås. En av de bidragsformer som särskilt nämndes var att förmedla stöd till regionala kompetensnätverk och centrumbildningar för att stödja tillväxt och utveckling av den rytmiska musiken.

År 2007 tillsattes en utredning om det rytmiska musikområdet, det s.k. Löken – utvalget. I den utvecklades tanken om regionala kompetenscentrum för rytmisk musik. Som nämnts ovan fanns sedan tidigare regionala centrum för jazz, men de arbetade både med att organisera konserter och producentverksamhet, förutom pedagogisk utveckling. De regionala centren skulle bygga vidare på erfarenheterna med jazzcentren, men de skulle lägga mer tyngd på just kompetensutveckling och de skulle rikta sig till alla genrer av rytmisk musik. Utredningen betonade att;

flera aktörer efterfrågar kompetensutveckling inom branschen såsom management, promotion, juridiska frågor som t.ex. avtalsrätt. Vad gäller organisation, sade utredningen att 'kompetenscentren bör liksom anslagen vara breda avseende genre. Begreppet bör innefatta både regionala kompetenscentrum för rytmisk musik, de fem regionala jazzcentren, och centren för folkmusik. Regionala kompetenscentrum bör växa fram nedifrån och de ska inte upprättas om det inte finns behov för det. Det är inte säkert att alla regionala kompetenscentrum bör vara lika starka inom alla genrer eftersom olika genrer kan ha olika ställning i olika geografiska områden.

Det måste understrykas att i utgångsläget var bilden av organisationer på musikområdet splittrad – graden av formell organisation liksom traditioner av samverkan mellan organisationer skiljde sig markant såväl mellan genrer som mellan olika landsdelar. Stödet sades dock uttryckligen förutsätta samverkan mellan genrer och det ledde till att de regionala nätverken för kompetensutveckling bildades. I en del fall fanns, och finns, kompetenscentrum – enstaka organisationer som arbetar med kompetensutveckling – och de är utan undantag del av nätverken, men som en part bland andra. Följande kriterier utformades för medelstilldelning (St.meld.nr 21 2007/08):

- Senteret må være etablert og kunne vise til drift innenfor ett av områdene jazz, rock eller folkemusikk.
- Senteret må dokumentere behov og målgrupper for tilbudet.
- Forpliktende regional økonomisk medvirkning tilsvarende 40 pst. av samlet offentlig tilskudd.
- Egeninntekter.
- Formålet med virksomheten skal rette seg mot det profesjonelle musikkfeltet/og overgangen til dette feltet.
- Konkrete samarbeidsavtaler med eventuelle andre regionale aktører med tanke på å kunne tilby kompetanseutviklende tiltak tilpasset hele det rytmiske feltet i regionen.
- En omforent modell for administrativ forankring og samhandling mellom de regionale aktørene.
- Tilbudet skal inneholde tiltak innenfor bransjerelatert virksomhet som management, managervirksomhet, promotion, lov og avtaleverk, arrangørkompetanse.
- Samarbeid på tvers av og ut over det rytmiske musikkfeltet vil bli vektlagt.

Rent organisatorisk innebar den nya stödformen nya uppgifter för förvaltningen på både nationell och regional nivå. Frågor kring hur de organisationer som mottog stöd exakt skulle se ut, och vilken form av samverkan som förutsattes dem emellan, liksom innehållet i begreppet kompetensutveckling var frågor som visserligen behandlats i de föregående utredningarna, men där en hel del arbete ändå återstod med att precisera exakt vad det innebar och hur organisationerna skulle se ut.

Evalueringens syfte

Den korta sammanfattningen ovan visar att flera olika mål påverkat tillkomsten av de regionala kompetensnätverken, både de kulturpolitiskt betingade tankarna om musikgenrer och tillgänglighet, fördel-

ningen av stöd till skilda musikaliska uttryck och de redan existerande organisationer som nätverken förutses bygga på. Självfallet ändrar sig politiska prioriteringar över tiden och det får konsekvenser för hur stöd till musikbranschen utvecklas. Det är också tydligt av de utredningar som föregick stortingsmeldingen att detta är ett område där en försöksverksamhet är påkallad och där det är viktigt att utforma politiken efter praktiska erfarenheter. Det är då viktigt att dokumentera erfarenheterna genom en systematisk och med vetenskaplig metod genomförd evaluering. Stödet till musiken är en framträdande del av kulturpolitiken och det har förekommit en omfattande och ofta högljudd kritik av ordningen med regionala kompetensnätverk. Kulturrådet upphandlade därför en evaluering tidigt 2012 och syftet är att analysera stödets mål, medel, processer och resultat. Mer exakt ska evalueringen belysa:

1. Vilka interna och externa mål som styr utformningen av verksamheterna vid de olika kompetensnätverken och hur målen har utvecklats över tiden. Det avser även målgrupperna, i den mån de skiljer sig från målen. En central fråga är hur kompetensnätverken har tolkat sin uppgift och sina kompetensmål.
2. Vilka substantiella, ekonomiska och materiella resurser som har tillförts verksamheterna och vilka processer och organisatoriska lösningar som utvecklats vid respektive kompetensnätverk. Viktiga frågor att belysa är hur verksamheten utformats för de olika musikmiljöerna och hur de nyskapade kompetensnätverken fungerar i förhållande till tidigare existerande organisationer. En särskilt intressant fråga är hur organisationernas roller inom kompetensutveckling respektive som intresseorganisationer har utvecklats och påverkat varann.
3. Vilka kvalitativa och kvantitativa resultat har uppnåtts? I vilken utsträckning har behoven av kompetensutvecklings blivit tillgodosedda – i olika miljöer och i de olika regionerna?

Evalueringens uppdragsbeskrivning återfinns i sin helhet i bilaga 1.

Evalueringens metod

Evalueringen genomfördes under tidsperioden mars till juni 2012 av ett team bestående av fyra obero-

ende och externa experter. Vi som skrivit rapporten har olika bakgrund; Kim Forss är ekonomie doktor och inriktad på forskning och praktik om evaluering. Zozan Kaya har statsvetenskaplig bakgrund och arbetar som konsult inom evalueringsområdet. Stein-Erik Kruse är sociolog och arbetar sedan många år med evaluering framförallt inom internationellt utvecklingssamarbete. Hege Mylund Larsen har doktorsgrad i socialantropologi och är seniorforskare vid NIKU.

En evaluering har i princip fyra metoder för datainsamling till sitt förfogande; (1) dokumentanalys, (2) observation, (3) intervjuer, och (4) enkätundersökningar. Inom var och en av dessa finns det ett antal undervarianter. Den här evalueringen bygger huvudsakligen på intervjuer, men den har också samlat information genom en enkät riktad till aktörer inom musiklivet. Den bygger även på analys av skriftliga dokument som ansökningshandlingar, projektplaner, budgetar, ekonomiska redovisningar, eventuellt statistik över publik, försäljning, pressstatist, eller annat. Av de fyra metoderna är det enbart observation som inte systematiskt tagits i bruk för att belysa de frågeställningar som nämnts ovan.

En grundläggande utgångspunkt var att någon/några i evalueringsteamet besökt varje kompetensnätverk/centrum för en analys av dess verksamhet och för intervjuer med ledning, personal och nyckelpersoner i den omgivande miljön. Det var särskilt viktigt att alla sex organisationer analyserades och fick komma till tals med synpunkter och erfarenheter. Intervjuerna genomfördes konfidentiellt och med en person i taget. En lista över de personer som intervjuats redovisas i bilaga 2. Sammanlagt har vi intervjuat 68 personer för datainsamlingen.

Vi tog för givet att det är ett stort antal personer som deltagit i kompetensutveckling och att det inte är möjligt att nå dem för intervjuer. Därför genomförde vi en enkätundersökning som riktade sig till dem och som samlade information enligt vår modell för kompetensutveckling (se kapitel 5) som utvecklades för detta syfte. Enkäten sändes ut till ett urval av 333 personer. Enkäten utformades med ett välkänt designinstrument (SurveyMonkey) och sändes först ut tredje veckan i april, och därefter med en påminnelse första veckan i maj. När rapporten skrevs hade vi fått in 90 svar, vilket ger en svarsfrekvens på 26 %, vilket får betraktas som lågt och därmed blir svaren inte tillförlitliga i statistisk bemärkelse. Vi redovisar dem dock i kapitel 5, eftersom

det trots allt är uttalanden från 90 personer, och deras åsikter ger en viss bild av de resultat som uppnåtts. Frågorna i enkäten redovisas i bilaga 3.

Ansatsen här bygger på programteori. Med det avses att stegen i en kedja från orsak till verkan blir grundligt belysta. Medan de inledande evalueringsfrågorna om mål och organisation låter sig besvaras genom de modeller som presenteras närmare i texten nedan, måste resultatanalysen gå ytterligare på djupet. Därför blev två kompetensnätverk utvalda för en fördjupad studie, där verksamheten och produktionsformerna, strukturer och processer blev analyserade i riktning mot att pröva deras bidrag till att skapa resultat. Den analys som gjorts som ett första steg låg till grund för ett arbete som blir mer fokuserat på en förståelse av resultat. De centra/nätverk som valdes ut för en fördjupad analys var VRAK och ØKS.

Sammanfattningsvis innebär det att evalueringslaget har studerat de kompetensbyggande aktiviteterna, intervjuat lärare och elever, producenter och arrangörer, och representanter för alla kategorier av aktörer som har en roll att spela i kompetensutveckling inom musiklivet. Slutligen har evalueringen gjort en jämförande analys av stöd till kompetensutveckling inom musiken i några andra länder.

Begränsningar och metodproblem

Evalueringen har genomförts under en kort tidsperiod om sammanlagt 55 arbetsdagar, fördelat på de olika medlemmarna i evalueringslaget. Det är i genomsnitt drygt tre veckor per person. Vi har haft gott stöd av personal vid Kulturrådet respektive vid de olika regionala kompetensnätverken. När det gäller de kulturpolitiska och organisatoriska frågorna tror vi att vi har fått all information som är nödvändig och vi har haft förutsättningar att göra en grundlig analys.

Det största problemet för evalueringen gäller effekterna av stödformen. Det är genom enkätundersökningen och genom djupstudierna vid VRAK och ØKS som vi i viss utsträckning kommit till tals med de aktörer som stödformen riktar sig till. Nätverken är klart och tydligt till för att förmedla kompetensutveckling till andra aktörer, de är inte ett självändamål. De har –kanske- instrumentellt värde... Men frågan om vad enskilda aktörer lärt inom området, och hur nyttig den kunskapen har varit, är svårfångad inom ramen för en så begränsad

evaluering som denna. Det vi kan redovisa från intervjuer och enkätundersökning är vad deltagarna tycker om kompetensutvecklingen och vad de subjektivt menar varit dess värde. Detta är viktigt att lyssna till och föra fram, men det är bara en del av sanningen.

Evalueringen belägger resultat, men frågan är också vad som hänt om stödformen inte funnits, alternativt om stödet förmedlats på ett annat sätt. Detta är den så kallade kontrafaktiska frågan – vad hade hänt om inte ...? Ett första svar är förstås att kompetensutveckling till en sammanlagd kostnad av cirka 20 miljoner kronor inte ägt rum. Det diskuteras i kapitel 5. Men, det kanske också går att resonera kring hur mycket kompetensutveckling som borde kunna åstadkommas med en så ansevärd summa pengar. Metoden för det är dock vanskelig och bygger mera på jämförande åsikter än någon empiriskt verifierad analys.

Läsanvisning

Återstoden av evalueringsrapporten är uppdelad i fem kapitel. Kapitel 2 går närmare in på bakgrunden till stödet och diskuterar huruvida det var en relevant och väl underbyggd problemanalys. Evalueringen prövar om stödordningen var en god idé och om den var effektivt genomförd. Eventuella tillkortakommanden vad gäller resultat kan förklaras antingen som genomförandeproblem eller som idéproblem – eller en kombination av dessa.

Kapitel 3 diskuterar hur nätverken skapats och utvecklats. Tonvikten ligger på nätverken som organisationer och kapitlet tar sin utgångspunkt i nätverksanalys. I kapitlet presenteras de olika nätverken, hur de är uppbyggda och hur verksamheten planeras genom målsättning. Slutligen analyseras även finansieringen och medverkan av andra aktörer, särskilt fylkeskommuner.

Kapitel 4 går närmare in på de aktiviteter som nätverken utvecklats och jämför dessa mellan de olika regionerna och i förhållande till frågan om kompetensbehov.

Kapitel 5 diskuterar analyser av resultat. Här är det värt att betona att evalueringen inte ser själva aktiviteterna som resultat; det är inte ett resultat att genomföra en utbildning, en nätverksträff eller liknande. Resultat definieras här i termer av vad aktiviteten ifråga leder till – på lång och på kort sikt. Resultat diskuteras med andra ord som aspekter av

kompetensutveckling hos enskilda individer eller grupper av aktörer inom musikbranschen.

Kapitel 6 slutligen sammanfattar slutsatser från de fyra föregående kapitlen och utvecklar rekommendationer. Evalueringen har även en relativt lång sammanfattning som täcker alla relevanta delar av

vårt arbete. Vi har valt att skriva rapporten på svenska enligt arbetsfördelningen i evalueringsteamet. I de fall vi citerar intervjuer eller dokument har vi som regel behållit norskan hellre än att översätta till svenska och om vi översatt till svenska är det vår egen översättning.

Kompetensutveckling – ett politiskt initiativ

Definition av problem och förslag till lösning

Idén bakom stödet till kompetensnätverk utvecklades under flera år så som nämnts i inledningen ovan. Även dessa utredningar har föregåtts av annat material och av en debatt om utvecklingen av musikbranschen. Inom ramen för den här evalueringen kan man – i förhållande till ovanstående utredningar – ställa två principiella frågor:

- Är modellen/idén om regionala kompetensnätverk klar och tydlig, relevant för utvecklingen inom musikbranschen och accepterad av dess aktörer?
- Är modellen väl genomförd vad gäller att omsätta det politiska initiativet till en väl fungerande administration för att uppnå syftet?

Som introduktionskapitlet visar har det under närmare 20 år förekommit en dialog av utredningar, analyser samt förslag, och det har utvecklats organisatoriska strukturer – främst inom jazzens område men även på andra håll. Även om det direkta initiativet till att inrätta stödformen kom från den politiska ledningen under åren 2008 och 2009 så hade det även föregåtts av en framställan från branschen. *Samstemt!* representerade organisationerna *Landslaget for Spelemenn, Norgesnett, Norsk Folkemusikk- och Danselag, Norsk jazzforum och Norsk Rockforbund*. Det faktum att branschen själv genom ett omfattande utredningsarbete pekat på behovet av kompetensutveckling och samverkan mellan genrer borde i sig borga för att idén är relevant.

Den övergripande visionen här var att öka det regionala samarbetet över genregrensarna, parollen var

Tenk sjangerövergripande kompetansesenter som kan sin region og som bistår arrangører og artister, utøvere og frivillige og som sørger for kompetansehevingstiltak og tilgang til

øvings- og fremføringslokaler. Det vil være et mål å utvikle regionale jazz, pop, rock og folkemusikksentra i samarbeid med regionale rytmiske spillesteder ... Å investere i regionale kompetanse- og servicesentra er viktig for å koordinere og stimulere den lokale og regionale aktiviteten.

Förslag om kompetenscentrum

Det är värt att notera att detta är en vision på ett plan. Den tanke som framfördes i *Samstemt!* byggde på explicit uttryckta förutsättningar om organisation inom genrer och om statlig såväl som regional finansiering. Utgångspunkten var att man inom branschen ville ha centrumbildningar på regional nivå inom varje genre, d.v.s. jazzcentrum, folkmusikcentrum samt rock- och popcentrum. Förslaget uttryckte tydligt att man förväntade sig nya tillskott med statlig och regional finansiering av centrumbildningar för folkmusik och rock/pop, samt fortsatt statlig och regional finansiering av jazzcentrum.

Eftersom det förutsattes att varje centrum skulle verka regionalt så innebär detta i praktiken att det skulle etablerats 12 nya centrum och att ytterligare sex centrum (jazz) skulle få fortsatt finansiering. Med 18 sinsemellan oberoende organisationer vore detta en unik, stark markering av respektive genre, respektive region, och för kompetensutveckling. *Samstemt!* skisserade en utvecklingsplan; efter fas 1 (2008 och 2009) skulle det alltså finnas 18 centrumbildningar spridda över landet inom respektive genre; i fas 2 (2008–2012) skulle det gradvis utvecklas nätverk mellan de centrumbildningar som var klara till å påta seg oppgaver i etablering av regionale kompetansenettverk på tvers av sjanger. Det är värt att lägga märke till att inte alla centrumbildningar a priori kunde anses klara sådana uppgifter, men det sades också att centrumbildningar skulle visa på genreöverskridande projekt för att fortsatt få statliga

medel. I fas 3, från 2012, förutsåg utredningen att det skulle finnas gemensamma regionala kompetenscentrum för rytmisk musik, d.v.s. de tre centumbildningar som skulle skapas i varje region under fas 1 skulle nu gå samman i en organisation för hela musikbranschen i regionen.

Det intressanta med utredningen är att den erkänner regionala skillnader och olikheter mellan genrer och tar detta som utgångspunkt för förslagen. Men samtidigt är det en och samma modell som föreslås för hela landet, d.v.s. tre genredefinierade kompetenscentra i varje region. Trots det har både denna och andra utredningar klart påvisat att varje del av musiklivet har sina organisationsformer, och jämfört med rock och folkmusik har t.ex. jazzen i regel starka regionala intresseorganisationer. Frågan om hur relativt väletablerade institutioner med fast anställd personal ska samverka med mindre, nyare och mer informella organisationer utan egna driftsmedel lämnades öppen och stödformen som utvecklades har byggt på en förhoppning att de regionala aktörerna ska lösa det problemet. Det har t.ex. inneburit att det i några regioner redan fanns flera organisationer inom en genre som skulle kunna utgöra kompetenscentrum, t.ex. STAR i Stavanger och VRAK i Bergen, men enligt *Samstemt!* skulle det bara finnas ett regional centrum för pop/rock i Vestlandet. Det går att nämna fler exempel där modellen var svår att anpassa till verkligheten.

Delutredningen från Löken-utvalget fortsatte diskussionen om regionala kompetenscentra och yrkade för en mer enhetlig modell. Det är dock inte helt klart vari denna enhetlighet består. Löken-utvalget hänvisar till Fallan-rapporten som identifierar fyra olika modeller:

- Regionale kompetansesentre for rytmisk musikk (BRAK-modellen).
- Regionale kompetansenettverk (Samstemt!-visjonen).
- Regionale sentra for rock og pop (museums og bibliotekmodellen).
- Regionale nettverk for sentra for rock og pop (nettverk for museum og bibliotekene).

Vi är dock tveksamma till den här uppdelningen, eftersom det inte är helt klart vad som är generiska modeller och vad som är tillfälliga lösningar. Vare sig *Samstemt!* eller Löken-utvalget preciserar model-

lerna i organisatoriska termer. *Samstemt!*-visionen anges som en modell, men den är egentligen en utbyggnad av organisatoriska lösningar som i slutändan förväntas leda till regionala, genreöverskridande centra snarare än nätverk.

Löken-utvalgets viktigaste bidrag till utformningen av stödet var att det inte nödvändigtvis behövde bildas nya kompetenscentrum inom varje genre. Istället menade utredningen att lokala kompetenscentra skulle kunna växa nedifrån och ta sin utgångspunkt i olika institutioner på regional nivå. Dessa skulle i sin tur kunna samverka i nätverksform. Utredningen påpekade att de olika regionala nätverken kunde komma att se olika ut beroende på hur musiklivet i respektive region ser ut. En annan viktig synpunkt var att Kulturdepartementet borde utveckla en enhetlig finansieringsmodell innan det upprättas en permanent stödordning och det påpekades också att det borde vara en förutsättning att de regionala kompetenscentren skulle ha en regional och lokal finansiering också, liksom knutpunktsinstitutionerna har. Som referens pekade man på knutpunktsinstitutionerna.

Dessa (knutpunktsinstitutionerna) tillkom genom Stortingsmelding 10 (2007-08) och har ett överordnat ansvar för kompetensutveckling inom respektive genrer. Hur det uppdraget ser ut i jämförelse med uppdraget inom ramen för de regionala kompetensnätverken är oklart, men det är under alla förhållanden en viss överlappning mellan stödformerna och det leder till oklarheter kring uppdrag och en otydlighet vid evaluering kring vilka effekter som kan hänföras till olika stödformer. En skillnad är dock att knutpunktsinstitutionerna ska bedriva kompetensutveckling inom sin genre snarare än inom sin region².

En av de saker som gör det svårt att förstå uppdrag och roller är att det förekommer två organisatoriska begrepp; kompetenscentrum och kompetensnätverk. Vad är då skillnaden mellan dem? I grund botten är skillnaden enkel. Ett centrum är en organisation med styrelse, ledning, planer, budget och verksamhet. Det kan vara en ideell förening, ett aktiebolag, ett samfund, en institution eller något annat. Men en organisation är sig själv nog och är en juridisk enhet som kan ställas till ansvar för sin verk-

2 Knutpunktsinstitutionerna är; Molde International Jazz Festival, Førde Internasjonale Folkemusikkfestival, Ultima Oslo Contemporary Music Festival, Notodden Blues Festival, Festsjillene i Bergen, Mela-festivalen, Norsk Litteraturfestival – Sigrid Undset-dagene, Olavsfestdagene i Trondheim, Festsjillene i Nord-Norge, Festsjillene i Elverum, Per Gynt-stemnet. En del av institutionerna är också del av de regionala kompetensnätverken, som nästa kapitel kommer att visa.

samhet. Ett nätverk är ett samarbete mellan olika sinsemellan oberoende enheter. Nätverk brukar definieras som en organisationsform mellan »marknad och hierarki«. Ordet nätverk används i många olika sammanhang; historiskt sett var t.ex. Hansan ett nätverk av köpmän och städer som samverkade i handel och eventuellt i krig och fred. Det kan finnas nätverk av fackföreningar och politiska organisationer, och på en ort kan det bildas nätverk av företagare, fotoentusiaster, eller ornitologer. Nätverk är uppbyggda av fristående organisationer som mer eller mindre temporärt samarbetar för ett visst syfte. Det är därmed en helt annan organisationsform än ett centrum. När man talar om kompetenscentrum/nätverk är det två diametralt motsatta begrepp. För många har det varit oklart vad som är vad. Detta har skapat en grundläggande osäkerhet kring stödordningens mål och medel. Det har lett till att mycket uppmärksamhet ägnats åt organisationerna snarare än att få ut medel för kompetensutveckling bland aktörerna i branschen.

Det är dock värt att notera att Stortingsmelding 21 talar om kompetenscentrum. Begreppet nätverk förekommer inte i texten där förslaget utvecklas (sid 100). Däremot talas om att samarbete på tvärs över musikfältet ska prioriteras. Trots det har stödet i praktiken lett till att det har etablerats nätverk på regional nivå mellan redan existerande organisationer inom jazz, rock/pop, folk- och världsmusik. I en del fall har organisationerna redan varit del av mer informella nätverk, i andra fall har de knappast haft några förbindelser. I de flesta fall har den mer formaliserade och täta strukturen som stödordningen gett upphov till varit oönskad, och hade organisationerna inte behövt etablera nätverken för att få del av medlen hade den formella samverkan i nätverk inte skett. Det är med andra ord en framtvångad – genom att det var en förutsättning för att få tillgång till medel – organisatorisk lösning och den har därmed inte förutsättningar att bli långsiktigt hållbar.

Kunskapsbegreppet

Frågan om vad som utgör kompetens och vilken form av kompetens en stödform ska bidra till att skapa har diskuterats genom åren. I de olika utredningarna har kompetensbegreppet förts vidare på skilda sätt. *Samstemt!* menade att följande uppgifter kunde falla inom vad förslaget till centrum/nätverk skulle ägna sig åt;

- Oppbygging og pleie av arrangørnettverk.
- Kompetansehevingstiltak og service for arrangører, musikere og frivillige.
- Produksjons- og turnévirkosomhet.
- Forvaltning av klubbstøtte og ad-hoc støtte.
- Publikumsutvikling, eks. informasjon, web, annonsering.
- Være rådgivende for lokale og regionale myndigheter på kulturfeltet.
- Være pådriver og rådgiver for etablering av tilfredsstillende øvingslokaler og spillesteder.
- Lys-, lyd- og akustisk kompetanse.
- Samarbeid om næringsutvikling innenfor sektoren.
- Samarbeid med utdanningssektoren.

Det är en bred och heltäckande bild av kompetensbegreppet. Det inkluderar själva det musikaliska uttrycket liksom allt som hör till av organisation, produktion, distribution och även påverkansarbete. Löken-utvalget införde en snävare tolkning av kompetens när man hänvisade till vad det fanns för behov av kompetensutveckling; *Aktørene etterspør kompetanseutvikling innen bransjerelatert virksomhet som management, managervirksomhet, promotion og lov og avtaleverk.*

Vad vi kan se har kompetensbehovet dock aldrig varit grundligt undersökt. Den kompetens som t.ex. *Samstemt!* och Löken-utvalget beskriver bygger, så vitt vi kan förstå, på bedömningar från de intresseorganisationer som deltagit i respektive utredning. Det finns inte någon empirisk undersökning genom t.ex. ett stort antal intervjuer eller enkäter till branschens aktörer. Eftersom kompetens i sig är svårbedömt och med tanke på att det är en ansenlig mängd resurser som allokerats för ändamålet, borde en grundlig empirisk undersökning bland aktörerna genomföras.

I en del fall framstår det som om det huvudsakligen vore administrativ kompetens, men det finns också goda argument för ett mer mångfacetterat kompetensbegrepp. I Stortingsmelding nr. 21 preciseras inte exakt vad kompetens är och om det är en snäv tolkning enligt Löken-utvalget eller en bredare tolkning som i *Samstemt!* som ska gälla. På flera punkter bekräftar och stärker stortingsmeldingen Löken-utvalgets omdömen. Men samtidigt är det övergripande syftet att bidra till ökad kvalitet i alla led. Detta skulle kunna tolkas som att både kompetensutveckling som tar sin grund i komposition och framförande, liksom organisatoriskt nätverksbyggande, internationell distribution, m.m. skulle falla inom kompetensutvecklingsbegreppet – om det leder till ökad kvalitet. Dock, när det kommer till kriterier för tilldelning av medel ska departementet

lägga vikt vid bl.a. innehållet och detta i sin tur är preciserat enligt Löken-utvalgets definition av behov.

Vi menar att detta är en alltför snäv tolkning av begreppet kompetensutveckling och den är heller i sig inte tillräckligt precis. Vad är t.ex. skillnaden mellan management och managementverksamhet? Är de synonyma begrepp? Hur skiljer sig lag från avtalsverk, är inte avtalsrätt en del av juridiken? Det är helt enkelt så att innehållet i kompetensutveckling borde varit betydligt bättre definierat. Som det står är det inte konstigt att de som ska ansöka om medel blir förvirrade. Det har i sin tur lett till frågor och de svar som getts har varit olika och tolkats olika. I en del fall har kompetensutveckling setts som snävt inriktat på administrativ kompetens, i andra fall har medel kunnat användas för att öka kvaliteten i det musikaliska uttrycket, för produktion m.m. De olika nätverken har i praktiken haft skilda förutsättningar och har tolkat, respektive i dialog anmodats tolka, uppdraget vad gäller kompetensutveckling på olika sätt.

Former för kunskapsförmedling

Innehållet i kompetensbegreppet är en sak och formerna för hur kompetens kan utvecklas och stärkas är en annan sak. Frågan om hur kompetens kan och bör stärkas behandlas inte i vare sig *Samstemt!*, Löken-utvalget eller i Stortingsmelding 21. Även detta är en fråga som diskuterats när nätverken ansökt om medel och utvecklat sina verksamhetsplaner. Eftersom det inte funnits en klar ordning för detta har också svaren till nätverken varierat. I en del fall går det att tolka kompetensutveckling som synonymt till kurser och så arbetar de flesta aktörerna med begreppet. Som vi kommer att se är den överväldigande delen av de aktiviteter som genomförts just kurser – av längre eller kortare slag (de allra flesta en dag eller kortare).

I ett vidare perspektiv kan kompetensutveckling ske på många sätt; genom lärlingssystem, mentorship, konferenser, studiebesök, »learning by doing«, webbaserade verktyg, m.m... I en del fall kanske den bästa kompetensutvecklingen ligger i att utforma e-learning system, som kan nå många till låg kostnad. Men det finns ett samband mellan innehållet i kompetens och formen för kompetensutveckling. Vissa typer av kompetens utvecklas bäst

genom individuella möten över en längre tidsperiod, andra typer av kompetens utvecklas bäst genom korta kurser, eller kanske genom nätverks-träffar, studiebesök eller någon annan form. Detta är också områden som kan utvecklas närmare, men som inte bör föreskrivas aktörerna.

När det gäller den grundläggande idén med kompetensnätverk är problemet inte att stödformen inte preciserat begreppet, utan snarare att det ibland tolkas som att det är snävt begränsat till just kursverksamhet. Flera aktörer menar att stödet ställer krav på en smal – och mindre relevant – form av kompetensutveckling. Grundidén med kompetensnätverk/centrum borde snarare eftersträva incitament för aktörerna att se innovativt och kreativt på formerna för kunskapsutveckling.

En internationell utblick

Det finns a priori ingen anledning att tro att behoven för kompetensutveckling inom musikbranschen skiljer sig åt mellan länder. Aktörer i Canada, Norge, Danmark, Italien, Tyskland m.fl. har sannolikt ungefär samma behov av livslångt lärande för att kunna utvecklas och försörja sig, oavsett var de är i geografien och vad deras plats inom musikbranschen är. Inom varje land löses kompetensförsörjningen på olika sätt.

I Sverige finns det tre huvudsakliga former för kompetensutveckling inom musiken.

- Musikalliansen tillkom för några år sedan och är ett sätt att bidra till musikers professionella utveckling. Det finns allianser även för författare och bildkonstnärer. Musikalliansen erbjuder musiker, främst inom den fria musiken, tillsvidareanställning och de får lön, det betalas sociala avgifter, pensionsersättning, och inkomsterna ligger till grund för t.ex. föräldrapenning och sjukpenning. När musikern anlitas för spelningar och turnéer så räknas den tiden av och det utgår inte pengar från musikalliansen. Poängen här är att inkomstgarantin ska kunna användas för kompetensutveckling när musikern inte har några uppdrag – och det kan vara vilken kompetensutveckling som helst. Individens bestämmer själv. Musikalliansen har nyligen evaluerats av Riksdagens utredningstjänst³.

3 Rapport från riksdagen 2011/12:RFR10 Verksamheten vid scenkonstallianserna – En utvärdering.

- Det finns även fyra centrumbildningar. De är genreöverskridande och täcker det som i Norge menas med rytmisk musik och även klassisk och samtida musik. Centren arrangerar konserter, festivaler och många andra evenemang – och en del av dessa är kompetensutveckling i form av nätverksmöten, kurser och föredrag, konferenser m.m. Det kan avse vilken typ av kompetens som helst, det är inte i förväg bestämt.
- Inom utbildningsväsendet i vidare bemärkelse finns det många aktörer som vänder sig till musiklivet med kurser i t.ex. »music management«, arrangörsarbete, festivaler, avtalsrätt etc. En del av de regionala högskolorna och folkhögskolorna ger sådana kurser, men även etablerade institutioner som Handelshögskolan ger studenter möjlighet att specialisera sig inom branschen.

Jämfört med det norska systemet är det avsevärt mindre medel som knyts till just kompetensutveckling. Å andra sidan har aktörerna själva stora möjligheter att initiera kompetensutveckling om och när det är angeläget. Kombinationen av ett kraftigt decentraliserat ansvar för kompetensutveckling, t.ex. inom musikalliansen, och fria aktörer inom utbildningsområdet, bidrar till att det finns ett stort utbud av kurser. Däremot verkar det inte finnas så många möjligheter till lärlingskap, «learning by doing», utbyte m.m.

I Danmark har Statens Kulturråd prioriterat verksamhet inom musikområdet som; (1) etablering av regionala scener, (2) honorarstöd till scener/spelställen, (3) transportstöd, (4) ny, genreöverskridande produktion, (5) publikriktade aktiviteter, (6) tillväxt i branschen, (7) musikundervisning i skolorna, samt (8) internationellt utbyte. Som listan visar är inte kompetensutveckling i sig ett politiskt prioriterat stödområde, men aktiviteter inom de åtta prioriterade områdena kan mycket väl ha ett innehåll som innebär kompetensutveckling.

Ett viktigt och prioriterat område i den danska kulturpolitiken har varit etableringen av 19 regio-

nala scener/spelplatser. De 19 scenerna har inte något specifikt uppdrag vad gäller nätverksbyggande eller kompetensutveckling, men de har som mål att bidra till nyskapande och produktion av musik på hög konstnärlig nivå. De skall även vara arrangörer och presentera program med artister från både det professionella fältet och från de som är på väg in i musikbranschen.

Den danska strategin för musikområdet för 2012–2015 prioriterar tydligt utveckling av nya talanger genom att satsa på »tillväxtfältet« genom musikundervisning och kompetensutveckling på amatörnivå, men det finns ingen motsvarande satsning på kompetensutveckling för det professionella fältet. Det finns också en önskan att bidra till utvecklingen av genreöverskridande musikaliska uttryck, och till scener/arenor som förmedlar sådan. I handlingsplanen⁴ för Statens Konstråd finns ett initiativ till att stärka nätverksutveckling, men det riktar sig till alla konstnärliga yrkesutövare – inte bara musiker. Målet uttrycks som att uppmuntra till experimenterande samarbete och nätverk som går utöver enstaka konstnärers och enstaka organisationers gränser. Lite hårdraget kan man säga att där man i Norge använder kulturpolitiska medel för att uppmuntra musiker att arbeta över genregränserna inom den rytmiska musiken så arbetar man i Danmark med att stödja och uppmuntra till samarbete över konstnärliga gränser.

Frågan om genreinriktningen av stödformer är intressant, och som dokumentationen ovan visade var det ursprungligen tänkt att skapas regionala centrumbildningar för olika genrer. Varken i Sverige eller Danmark verkar genretänkandet spela så stor roll i utformningen av organisatoriska lösningar. De svenska organisationerna förutsätts helt enkelt arbeta i förhållande till alla genrer och musikaliska uttryck, och så även de danska. Hur det kommer sig att genreindelningen spelat så stor roll i den norska musikbranschen kan vi inte uttala oss om, men vi tror att en mindre genreorienterad inriktning av diskussionen och av institutionerna skulle vara till nytta för hela branschen.

4 Handlingsplan Statens kunstråd 2011-2015, pp 9.

Utveckling av centrumbildningar/nätverk

Sex regionala nätverk bildas

Efter stortingsbeslut om stödordningen bildades relativt omgående de sex regionala nätverk för kompetensutveckling som är föremål för den här evalueringen. De sex nätverken är;

- Vestlandets regionale kompetansenettverk (VRAK), som består av fyra organisationer – Vestnorsk jazzsenter, Brak (interesseorganisation för rytmisk musik i Hordaland, Sogn og Fjordane), Förde internasjonale folkemusikkfestival samt STAR (Stavanger Rock)
- Sørnorsk kompetansenettverk, (SKN) som består av tre organisationer – Sørnorsk jazzsenter, Telemarksfestivalen och SØRF (Kompetansesenter for rytmisk musikk, Kristiansand)
- Rytmisk kompetansenettverk i nord (RYK), som består av tre organisationer – Nordnorsk jazzsenter, Folkemusikk nord och Kompetansesenter for rock i Nord-Norge
- Midtnorsk kompetansenettverk (MINK), som består av fem organisationer – Midtnorsk jazzsenter, Stiftinga Hilmar Alexandersen, Rock City Namsos, Tempo, samt Molde internasjonale jazzfestival
- Musikknettverk Østlandet (MØST), som består av tre organisationer – Østnorsk jazzsenter, Austnorsk folkemusikksenter, Fagernes, Delta Øst, Lillestrøm
- Østafjellske kompetansesenter (ØKS), som egentligen inte är ett nätverk i sig, men som har ett utvecklat samarbete för stödordningen med t.ex.; Kongsberg jazzfestival, Slottsfjellsfestivalen, Østnorsk jazzsenter, Folkemusikksenteret i Sigdal, Notodden Bluesfestival, Buskerud Musikkråd, Union Rock, Drammen, Matendo Drammen, SAMBUSK – aktører tilsluttet Union Scene

När det gäller MINK var det ingen av organisationerna som hade något formellt samarbete sedan tidigare. Det var stiftelsen Hilmar Alexandersson som tillsammans med Rock City i Namsos som tog initiativ till att skapa nätverket och fick med sig de tre andra parterna. Kulturrådet bestämde att Midtnorsk Jazzsenter skulle vara den organisation som mottog medel (snarare än nätverket i eget namn) och därmed också juridiskt och ekonomiskt ansvarigt i förhållande till Kulturrådet. Så blev det för övrigt också på de andra nätverken, Kulturrådet bestämde att beloppen skulle kanaliseras via respektive regionalt jazzcentrum. Inom MINK var tanken att ansvaret i förhållande till Kulturrådet skulle rotera mellan organisationerna, men eftersom projektstarten blev försenad blev detta aldrig fallet.

ØKS bildades 2008 som svar på möjligheten att få tillgång till medel för kompetensutveckling. Det var nio organisationer som ställde sig bakom det och ursprungligen såg man framför sig ett treårigt projekt för kompetensutveckling. Drammen kommun hade tidigare etablerat Union Scene som ett regionalt kulturcentrum och den organisationen fick rollen som centrum för regional kompetensutveckling. Principiellt sett är själva centrumbildningen en egen och självständig organisation. ØKS är inte ett nätverk utan en organisation. Eftersom ØKS samverkar på ett formellt sett med de åtta andra organisationerna – utan att kalla detta samarbete för ett nätverk – så behandlar vi det ändå i praktiken som ett nätverk i fortsättningen av den här evalueringen.

MØST har tre medlemmar och startade ursprungligen som ett kompetenscentrum för rytmisk musik på Østlandet, men bytte namn och identitet till nätverk 2009. Medan de andra nätverken bildades av redan existerande organisationer var det i det här fallet bara en av organisationerna som

fanns sedan tidigare. De två andra, Delta Öst och Austnorsk Folkemusikkcenter, bildades i syfte att delta i kompetensutvecklingen. Samarbetsavtal utformades 2009 och den första ansökan om medel sändes in 2010.

Även RYK består av tre organisationer. Nätverket bildades på initiativ av KOFOR som var ett rådgivningskontor bildat av Troms kommun. De hade redan då diskuterat möjligheten till medel för kompetensutveckling för rockmusiken i Troms. Folkmusikmiljöer kring »kalottspel«-festivalen i Målselv hade samtidigt inlett en diskussion om att etablera ett kompetenscentrum för branschen i Nordnorge.

VRAK startades 2009 och är även det ett samarbete som ingicks mellan fyra redan existerande organisationer. VRAK kom till som ett svar på möjligheten att söka medel för kompetensutvecklingsprojekt. Organisationerna hade redan ett visst mått av samarbete, till stor del framdrivet av att musikerna i regionen naturligen arbetade över genregränser och därmed drev sina organisationer till ett närmare samarbete. Både vad gäller kompetensutveckling och organisation sågs samarbetet i Vestlandet som en förebild när stödordningen utformades.

Det sørnorska kompetensnätverket (SKN) bildades i juli 2008 och består av tre organisationer. Även det var ett svar på det då pågående utredningsarbetet *Samstemt!*, Löken-utvalget och Stortingsmelding 21. Den första ansökan om medelsallokering sändes in redan 2008, men den första utbetalningen kom inte förrän två år senare, 2010. Här var det dock SØRF som tog emot medel från Kulturrådet, men till skillnad från de andra nätverken har den rollen sedan roterat mellan medlemmarna i nätverket.

Deltagande organisationer

Det är mellan tre och nio organisationer som deltar i respektive nätverk och det ger sammanlagt 27 organisationer. Vad är det då för typ av organisationer? Vi har inte möjlighet att presentera dem var för sig här, men det är lätt att få en bild av dem genom deras hemsidor. Det är slående att de är så pass olika.

- Ett exempel är BRAK (Bergen Rock Aktører) som sedan starten 1997 fungerat som kontaktpunkt, kompetensutvecklande organ och »hjälpande hand« för aktörer inom rock/pop i regionen. BRAK arbetar huvudsakligen projektin-

riktat och i det dagliga arbetet hjälper man musikmiljön med råd kring rättigheter och royalties, med diverse ansökningsfrågor, projektbeskrivningar, utformning av budget, organisation, med mera. Det organiseras kurser och mötesplatser där aktörerna kan utbyta erfarenheter. Man har en »kompetensbank«.

- Ett annat exempel är SØRF som bildades 2004 som en intresseorganisation och ett regionalt kompetenscentrum för rytmisk musik, med specialinriktning på utveckling av musikbranschen tvärs över genrer. SØRF ska fungera som kontaktförmedlare mellan aktörer i musikbranschen, vara initiativtagare och rådgivare avseende utvecklingsprojekt för branschen samt vara en informationskanal och driva musikbranschens intresse i förhållande till resten av samhället.
- Matendo är en frivillig kulturorganisation som arbetar för att ta i bruk de resurser som finns i flerkulturella miljöer som Drammen och Buskerud. Matendo står för ett internationellt perspektiv på Union Scene och arrangerar konserter, föreställningar, kurser och projekt som involverar deltagare från många länder.
- FN – Folkemusikk Nord – etablerades 2011 och är en egen avdelning inom Troms fylkeskommun, lokaliserad till Målselv. Genom den har kommunen tagit ansvar för satsning på folkemusik i vid bemärkelse.
- Molde Internasjonale Jazzfestival (MIJF) är en festival som anordnas varje år i juli månad. Det är en av Europas äldsta jazzfestivaler och har sedan 1999 status som knutpunktsfestival. Sedan 1968 är festivalen en egen organisation eftersom den hade så stor omsättning – ursprungligen grundades den av Storyville Jazz Club.

Poängen med den här korta beskrivningen är att visa på mångfalden av organisationer i nätverken. Vissa är helt nya och bildades just för nätverkets skull, andra har funnits i årtionden. En del är initierade av respektive kommuner och har kommunala uppdrag, andra är frivilligorganisationer eller kommersiella aktörer. Några har en stor omsättning på åtskilliga miljoner årligen och fast anställd personal. Några har säkrad finansiering genom statliga anslag, andra däremot förlitar sig på frivillig och oavlönad arbetskraft eller tillfälliga projektmedel.

Mångfalden av organisationstyper behöver i sig inte vara något problem utan kan tvärtom vara en

stark drivkraft för organisationer att komplettera varandra genom samverkan. Men det kan också skapa problem, inte minst när de ekonomiska resurserna är mycket olika och några aktörer har administrativa resurser och andra inte, men förutsätts kunna delta i samarbetet på lika villkor. Det har ibland lett till intressekonflikter där en del organisationer kunnat använda medel för kompetensutveckling direkt i projekt, medan andra har haft ett behov att även täcka en del administrativa kostnader. Konsekvenserna av att organisationerna är så pass olika har inte beaktats tillräckligt. Nätverken har bildats för att få tillgång till medel för kompetensutveckling och i viss utsträckning forcerats fram för det ändamålet. Då har också olikheterna mellan organisationerna inte beaktats i tillräcklig utsträckning utan senare kommit som något av en överraskning.

Nätverkens karaktär

Evalueringen har tidigare konstaterat att begreppet nätverk används för samarbete mellan organisationer i allmänhet. Det är inte preciserat vad ett nätverk är och hur det skiljer sig från ett centrum. Inom organisationsteorin började man uppmärksamma nätverk som en särskild organisationsform i början av 1990-talet⁵ (Noriah and Eccles, 1992). I grunden är det enkelt, nätverk består av noder och länkar mellan dem. En nod i ett nätverk kan vara t.ex. en person, en organisation, ett bolag, en stad, en region eller ett land. Länken mellan dem kan vara kommunikation i vid bemärkelse, eller länkar som vänskap, gemensamma intressen, eller liknande ambitioner. Ett nätverk som Nordic

Copyright Bureau (NCB) hålls samman genom ett gemensamt intresse att tillvarata medlemmarnas rättigheter, noderna utgörs av TONO, STIM, KODA, TEOSTO⁶ och länkarna utgörs av formella avtal, transfereringar av pengar samt de styrsignaler medlemmarna ger. Nätverk kan ha mycket olika karaktär och för att beskriva dem brukar man peka på några olika designvariabler, dvs. aspekter av nätverket som medvetet kan utformas på olika sätt.

Den första gäller *nätverkens storlek*. De flesta nätverk är mycket omfattande och det är inte ovanligt med nätverk som omfattar 100-tals noder. Som vi sett ovan är de regionala nätverken för kompetensutveckling något olika, men även om det varierar mellan 3 och 9 noder så måste de betraktas som små. En del av de deltagande organisationerna har i sig nätverkskaraktär, BRAK har t.ex. betydligt fler noder i sitt nätverk än vad VRAK har.

Är det ett värde i sig att ha små eller stora nätverk? Egentligen inte, däremot skulle man här kunna anlägga perspektivet att alla relevanta aktörer i en region borde vara med. Det vore ett problem om organisationer/aktörer som besitter väsentliga kunskaper och erfarenheter inte är med, och det vore också ett problem om organisationer som vill vara med av någon anledning utesluts från gemenskapen. Evalueringen har inte uppfattat några signaler om att det är organisationer som vill vara med men som förhindrats från det. Däremot uppfattar vi flera exempel på relevanta organisationer som inte är med, inte tycker sig ha något intresse av kompetensnätverken. Det talar för att nätverken sannolikt borde varit större, haft fler deltagande organisationer.

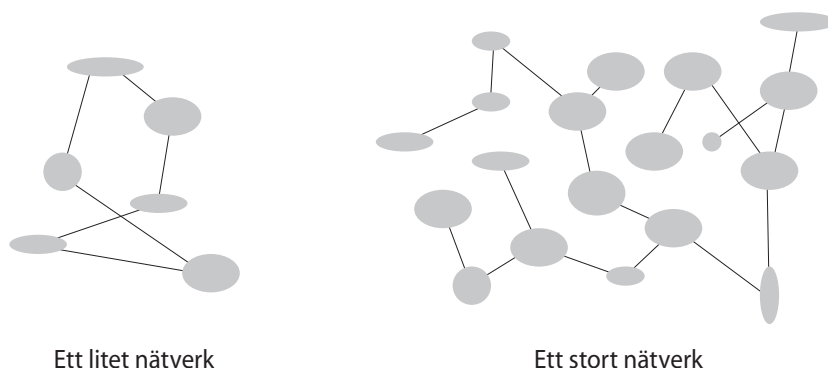

Bild 1 Nätverkens omfattning

5 Inom området industriell organisation. I andra ämnesområden som t.ex. systemteori och sociologi har man talat om nätverk sedan länge, vilket en del av de källor som refereras nedan visar.

6 De organisationer som bevakar royaltyrättigheter i de nordiska länderna, se www.ncb.dk.

En annan viktig aspekt av nätverkens organisation är hur länkar relaterar noder till varandra, det som man även benämner *nätverkens konfiguration*. I teorbildningen om nätverk urskiljer man vanligen fyra sådana former. De illustreras i bild 2 nedan. Skillnaden framgår tydligt. I den första varianten är noderna relaterade till varandra hierarkiskt i två eller flera nivåer, och det kan vara en hierarki som bygger på makt, resurser, status eller någonting annat som definierar nodernas position i hierarkin. I ett centraliserat nätverk är det inte nödvändigtvis skillnader i status, utan helt enkelt så att noderna relaterar till ett centrum snarare än till varandra. De kompetensutvecklingscentra som bildats på musikområdet kan beskrivas som en form av centraliserade nätverk, även om man här har tagit steget till en fullt utvecklad formaliserad organisation snarare än nätverk. ØKS kan t.ex. betraktas som ett centraliserat nätverk. Den tredje modellen bygger på att noderna relaterar till varandra i lika stor utsträckning och på ett likvärdigt sätt. I den fjärde modellen är några av noderna mera relaterade till varandra än till nätverket i sin helhet. Liksom vad avser storlek/omfattning så finns det ingen »bästa« lösning, utan varje konfiguration har sina starka och svaga sidor, och den passar i några sammanhang men inte i andra.

Kompetensutvecklingsnätverken har först och främst karaktären av spridda nätverk. Även om det

inte explicit sägs så kan Stortingsmelding 21 och de utredningar som föregick den tolkas som att nätverken definitivt inte bör vara hierarkiskt organiserade. Idealet framstår oftast som ett spritt nätverk bland jämbördiga parter som relaterar lika mycket till varandra. De facto är det inte ovanligt att en del nätverk tenderar att utveckla kluster. Bland de större nätverken verkar det som om deltagande organisationer med samma genrebakgrund relaterar mer till varandra än till organisationer med annan genrebakgrund. Det kan också vara lokala kluster; i VRAK framstår det som om organisationerna med bas i Bergen relaterar mer till varandra än till de med bas i Stavanger och Førde. Det är inte nödvändigtvis ett problem utan snarare en naturlig arbetsfördelning och effektivisering.

Den tredje aspekten av nätverksorganisation gäller frekvensen av länkar mellan noderna, vilket illustreras i bild 3. I ett hårt kopplat nätverk har de flesta noder länkar till de flesta andra noder, medan det i ett löst kopplat nätverk dels är stor variation och överlag finns det noder som inte har länkar till samtliga andra noder. Här finns det teorier om vad som är mer funktionell design. Granovetter (1973) har t.ex. skrivit om värdet av löst kopplade nätverk eftersom de skulle vara mera flexibla och uthålliga än hårt kopplade nätverk. De olika nätverken vi analyserat skiljer sig åt. Medan VRAK och MINK måste

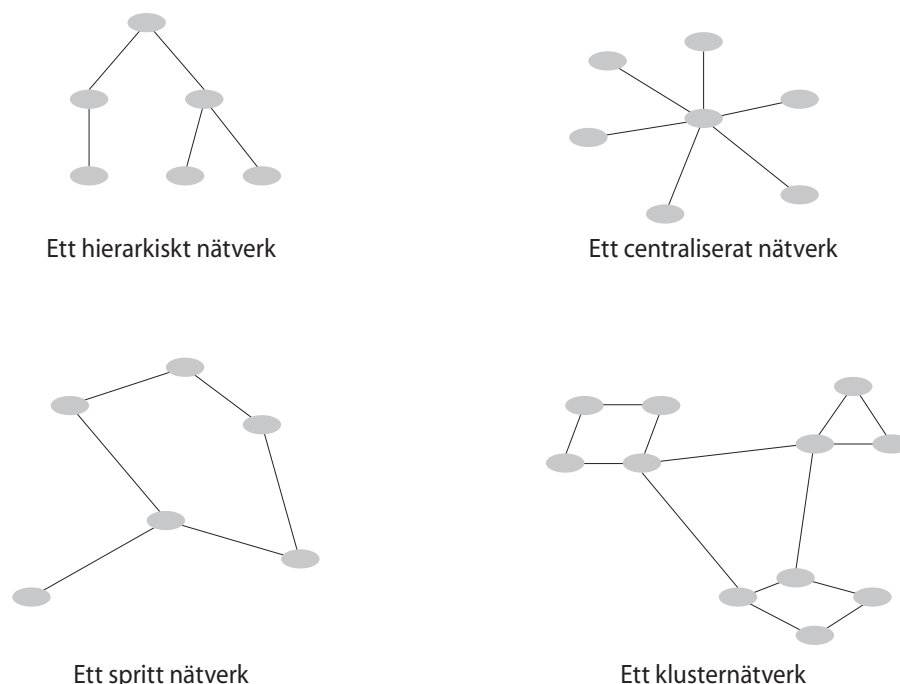
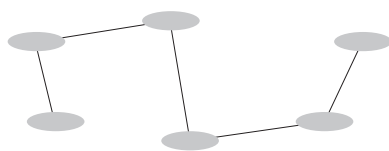
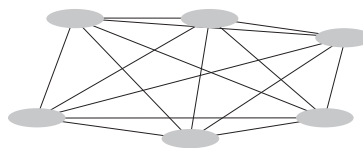

Bild 2 Nätverkskarta

Ett löst kopplat nätverk

Ett hårt kopplat nätverk

Bild 3 Löst respektive hårt kopplade nätverk

betraktas som relativt löst kopplade nätverk framstår RYK och SKN som relativt hårt kopplade. Medan den lösa kopplingen i VRAK framstår som ett genomtänkt val baserat på en tanke om vad aktörerna vill med nätverket får däremot den lösa kopplingen i MINK snarare tillskrivas en bristande förmåga att identifiera ett gemensamt intresse och organisera sig därefter.

Även om nätverken skiljer sig åt så är de relativt lika vad gäller två designvariabler; de är relativt små och de beskrivs bäst som spridda, även om det finns en del tendenser till klusterbildningar inom nätverken, och till centraliserad struktur – om än inte hierarkisk – i några fall. Det kanske mest påfallande är dock att det inte finns någon uttalad vision av hur ett nätverk bör se ut. Det har blivit som det blivit, något ad hoc och oreflekterat. En mera medveten design och en tanke om varför det nyskapade nätverket skulle ha den ena eller den andra formen skulle sannolikt tjäna deras funktion väl.

Mål för kompetensnätverken

Nätverkens första uppgift var att ansöka om de medel som stödordningen ställer till förfogande och i den processen formulerades mål för verksamheten. Evalueringen har gått igenom dessa mål och prövat dem mot etablerade kriterier för hur mål bör uttryckas; nämligen att de ska vara specifika, mätbara, accepterade (i organisationerna), relevanta och tidsbestämda. De 17 mål som formulerats har avsevärda brister vad gäller att vara specifika, mätbara och tidsbestämda. Däremot är de i regel accepterade i nätverken och de är relevanta i den bemärkelsen att de inriktar verksamheten på just kompetensutveckling. Eftersom begreppet inte preciserats har det tolkats på skilda sätt och dessutom är målgrupperna olika i regionerna, delvis eftersom regionernas musikliv har olika struktur – och därmed olika behov.

Vore det bättre om målen formulerats i enlighet med det som enligt läroböckerna brukar betraktas som bra mål, d.v.s. SMART enligt definitionen ovan? Det är förvisso en något fyrkantig definition och det är också bra att mål är entusiasmerande, begripliga och realistiska. Något vaga mål kan också vara bra eftersom det ger flexibilitet att ändra verksamheten – i den mån man annars vore hårt bunden av sina mål. Dessutom är det ju inte allt som är mätbart, så det behöver inte vara en god egenskap att mål alltid är mätbara.

Evalueringen menar dock att de 17 målen visar stort utrymme för förbättringar, främst genom att de kunde göras mera konkreta och att man på något sätt kunde bedöma hur långt man kommit mot måluppfyllelse. Därmed inte sagt att man måste kunna mäta måluppfyllelse, men för att de ska vara användbara är det nödvändigt att kunna bedöma utveckling i förhållande till målen. Det är för det mesta inte möjligt vad gäller de här 17 målen.

En annan aspekt av de 17 nätverksmålen gäller i vilken utsträckning de återspeglar de fyra mål för stödet till nätverken som fastslogs i Stortingsmelding 21. De fyra målen var: (1) utveckla den potential för näringslivsutveckling som den rytmiska musiken besitter, (2) erbjuda ett rikt utbud av konserter i hela landet, (3) erbjuda en god tillgång till inspelad musik av hög kvalitet samt (4) stärka kompetensutveckling och kvalitet.

En jämförelse med målen i tabell 1 visar att det bara är nätverken ØKS och RYK som nämner näringslivsutveckling bland sina mål. Deras mål på området sammanfaller med Stortingsmelding 21:s mål om att »utveckla den potential för näringslivsutveckling som den rytmiska musiken besitter«. De övriga 4 nätverken tar inte upp detta som ett mål för sin verksamhet.

Evalueringen konstaterar också att Stortingsmeldingens mål nummer 2 och 3 inte återspeglas som mål för något av nätverken. Däremot tar de alla upp

Tabell 1 Sammanställning av mål för kompetensnätverk

VRAK
– Å skapa mervärde gjennom å gjøre nettverksdeltakerne sine sterke sider tilgjengelige for andre medlemmer i nettverket.
– Gjennom grunnleggende respekt for egenart hos nettverksdeltakerne å skapa et mangfoldig kompetansemessig kraftsentrum for regionene.
MINK
– Være pådriver for utvikling og styrking av det rytmiske fagfeltet i Midt-Norge.
– Utveksle erfaring og kompetanse på tvers av sjangergrenser.
– Skape en arena for samhandling og kompetanseheving
ØKS
– ØKS skal være regionens kompetansehevende organ for aktører innen musikknæringene.
– ØKS skal arbeide for kompetanseheving hos aktørene innen næring og offentlig forvaltning.
– ØKS skal være det naturlige sted å søke hjelp og kunnskap knyttet til musikknæringene.
– ØKS skal samarbeide med andre organisasjoner for på en best mulig måte tilrettelegge for at musikkmiljøene og næringene får gode arbeidsbetingelser.
MØST
– Å heve kompetansen innen genrene jazz, folkemusikk, pop/rock og verdensmusikk for på denne måten å øke interessen for rytmisk musikk generelt og for å heve utøvernes kompetanse spesielt.
– Ovenfor utøverne skal det spesielt legges vekt på å formidle kompetanse som setter dem bedre i stand til å leve av sin musikkutøvelse.
RYK
– En katalysator for rytmisk kompetanse i hele regionen
– Arbeide for å heve nivået innen det rytmiske feltet tar man ansvar for innsamling, utvikling, systematisering, dokumentasjon og formidling av denne kompetansen
– De skal iverksette prosjekt og tiltak for å videreutvikle bransjen og komplettere verdikjeden i regionen – å bidra til videreutvikling av kulturnæring i Nord-Norge.
SKN
– Sørnorsk kompetansenettverk for rytmisk musikk skal være katalysator for rytmisk kompetanse i regionen. For å øke interessen for og heve nivået innen det rytmiske feltet, tar nettverket ansvar for systematisering, utvikling, kvalitetssikring, formidling og dokumentasjon av denne kompetansen.
– Overfor utøverne skal det spesielt legges vekt på å formidle kompetanse som setter dem bedre i stand til å leve av sin musikkutøvelse.
– Gjennom Sørnorsk kompetansenettverk for rytmisk musikk vil de samarbeidende partene aktivt arbeide for å utvikle det rytmiske musikklivet i hele regionen – i utkantstrøk så vel som i byene.

Källa: Presentationer från nätverken i anslagsframställningar och på webbsidor.

det fjärde målet och det är det som är i fokus för deras respektive verksamhet. Nu är det i och för sig inte sagt att Stortingsmeldingens mål ska upprepas i varje nätverk, tvärtom är det en utgångspunkt att mål ska utformas efter lokala behov. I andra avseenden har dock nätverken styrts mycket bestämt på ett mera detaljerat plan och det framstår som underligt att de på ett mera strategiskt plan kunnat bortse från drygt hälften av de mål som Stortingsmeldingen uttrycker.

En närmare analys pekar på att VRAK har en formulering som är svårtolkad; *Å skapa mervärde gjennom å gjøre nettverksdeltakerne sine sterke sider tilgjengelige for andre medlemmer i nettverket.* Det är

oklart vad de starka sidorna är, vilka som är deltagare och vilka som är medlemmar, eventuellt är det en modell som placerar den egna verksamheten i centrum i stället för medlemmarnas kompetens, men vi kan inte vara helt säkra eftersom den är så pass otydlig. Den sats som följer kan ses som en bekräftelse av en intern och genrebegränsande bild av verksamheten; *gjennom grunnleggende respekt for egenart hos nettverksdeltakerne å skapa et mangfoldig kompetansemessig kraftsentrum for regionene.*

MINKs mål ger uttryck för att nätverket ska vara pådrivande och skapa en arena för samverkan och kompetensutveckling. ØKS har valt en centrummodell och önskar att det ska vara naturligt för aktö-

terna att vända sig till noderna i nätverket för hjälp och stöd. Den sista strecksatsen om att utforma goda arbetsbetingelser är, som evalueringen ser det, inte direkt sprungen ur målen för ordningen, men kan givetvis mycket väl vara ett viktigt regionalt mål. Ytterligare ett exempel på utvecklingen av målbilden finner vi hos MØST, som givit uttryck för att ett mål ska vara ... *øke interessen for rytmisk musikk generelt* ... Det är också ett vanligt mål i främjande organisationer och en naturligt mål för intresseorganisationer, men det är inte specifikt relaterat till kompetensutveckling.

RYK sätter kompetensutveckling i centrum men inför också begreppet katalysator, vilket eventuellt kan tolkas som mycket vidare, särskilt som nätverket i allmänhet ska vidareutveckla branschen i regionen, och då kan katalysatorbegreppet ges en mycket vid tolkning. SKN delar de målsättningar som RYK har. Evalueringen konstaterar också att förutom MØST som specificerar att man utvecklar verksamhet riktat mot utövare så är det inget av nätverken som identifierar målgrupper för aktiviteterna i samband med att man uttrycker mål för verksamheten.

I praktiken finns det en distinktion mellan att utforma kompetensutveckling för dem som är professionella aktörer inom musikområdet, för amatörer som också sysselsätter sig i musikbranschen ibland, eller för unga människor som är på väg in i branschen. Dessa olika potentiella målgrupper har sannolikt olika kompetensbehov. De aktiviteter som beskrivs i nästa kapitel riktar sig oftast mot antingen den ena eller den andra av dessa målgrupper. Vare sig nätverkens mål eller Stortingsmelding 21 ger dock uttryck för prioritering i förhållande till målgrupper.

Uppdragsbeskrivningen för evalueringen säger också att »... en särskilt intressant fråga är hur organisationernas roller inom kompetensutveckling respektive som intresseorganisationer har utvecklats och påverkat varandra.« Som tabell 1 visar är det egentligen bara MINK (mål 1) och MØST (mål 2 och 4) som uttrycker som mål att verka som intresseorganisationer. Vad gäller MINK kan evalueringen inte se att den rollen varit framträdande, snarare är det så att de offentliga bråk mellan aktörerna som förekommit ger upphov till negativ publicitet som påverkar alla till det sämre. Vad gäller MØST är det kursverksamheten som varit i centrum och några andra aktiviteter har inte förts fram till evalueringen.

Resurstilldelning och fördelning

Totalt är det 13 miljoner kronor som tilldelats stödordningen. Det första året fördelades medel från Kulturdepartementet, men från 2010 handlades ordningen från Kulturrådet. I tabell 2 nedan visas hur medel fördelats till nätverken. Mellan 2009 och 2011 har sammanlagt drygt 11 miljoner kronor fördelats till de sex nätverken. Den regionala medfinansieringen har uppgått till drygt 9 miljoner kronor. Det innebär att sammantaget har den tilläggsfinansiering som Stortingsmelding 21 efterlyser (60–40) mer än väl infriats och förhållandet statliga till regionala tillförda medel är snarare i storleksordningen 55–45.

Tabell 2 visar att två av nätverken startade verksamhet och fick medelstildelning redan 2009, men de fyra andra påbörjade inte sina kompetensutvecklingsprojekt förrän 2010. Dock hade några av dem ansökningar till Kulturrådet innan dess, men av olika skäl blev inte medel utbetalda förrän 2011.

Målen för ordningen säger ingenting om fördelning mellan regioner, men det är påfallande olika. Sammanlagt 50 % av resurserna för kompetensutveckling har använts av två nätverk, RYK och VRAK, medan de fyra övriga nätverken hittills tillsammans använt resterande 50 %. Det är stor skillnad på »störst« och »minst«. Kompetensutvecklingen genom RYK har tillförts 5,7 miljoner kronor, medan ØKS bara tillförts 2,3 miljoner. Tabell 3 visar den totala tilldelningen under de tre åren för vart och ett av nätverken.

Det är dock med viss tvekan som vi redovisar och använder siffrorna i de två tabellerna. Som vi ser har medel förts över från ett år till annat när de inte använts, och siffrorna borde rensas från sådan dubbelräkning. Vi har inte gjort det här, för då skulle inte siffermaterialet stämma med våra källor och här redovisar vi det material organisationerna ställt till förfogande. Medelsanvändningen vid RYK och SKN ska därför egentligen vara något lägre än som visas i tabellen.

Det är heller inte alltid säkert att den regionala medfinansieringen faktiskt utgör ett tillskott. Många gånger gör den det, men vid en del tillfällen har projekt finansierats sedan tidigare och den då förekommande regionala finansieringen har helt enkelt lyfts in i projektbudgeten. Enligt intervjuer har Kulturrådet ibland ställt krav på att det ska vara »nya« pengar för att det ska räknas som regional finansiering enligt 60–40-regeln, men vid andra tillfällen har redovisning från nätverken inte ifrågasatts.

Tabell 2 Sammanstilling av finansiella fløden till nätverken (´ 000 NOK)

Finansieringskälla	VRAK			MINK		
	2009	2010	2011*	2009	2010	2011*
Kulturrådet	800	800	1000	–	800	825
Övrigt	771	558	400	–	467	550
Summa	1571	1358	1400	–	1267	1375
	ØKS			MØST		
	2009	2010	2011*	2009	2010	2011*
Kulturrådet	–	600	620	–	800	825
Övrigt	–	631	480	–	579	563
Summa	–	1231	1100	–	1379	1388
	RYK			SKN		
	2009	2010	2011*	2009	2010	2011*
Kulturrådet	1000	1000	1040	–	600	620
Övrigt	680	1357**	500	–	800	734**
Summa	1680	2357	1540	–	1400	1359

* Budget for 2011 ** Innefattar overføring av medel från 2009 och 2010. Källa: Årsredovisningar respektive ansøkninger från nätverken.

Når vi diskuterer hur mycket nye medel som tilførs gjennom ordningen så ska siffrane vera mindre en de nio millioner som nemndes ovan. De nio millionerna har vissertilgen tilførs, men en del er egentligen beslutade sedan tidigare og en fortsætning av gamle stødformer.

En sista reservation gæller siffrane for 2011, eftersom detta en så længe er budjet. Inget av nätverken hade vid tilfæillet for evalueringens besøk bokslut klare for 2011. Det kan dærfør komme justeringar vid senere tilfælle. Medfinansieringen från framførallt fylkeskommuner har varit ett återkommande problem. Evalueringen har gjennomført inter-

vjuer med kulturansvarige inom ett antal fylkeskommuner og de uttrykker alle kritik mot ordningen som de mener er både alltfør centralt styrd og byråkratiskt krænglig. Några exempel på intervjuer er:

- Det verkar som heile ordninga er på leit etter kva for rolle den skal ha, kva for oppgaver den skal ha som ikkje alt er ivaretatt av enten stat eller fylkeskommune. Den har i liten grad tatt omsyn til at i mange fylker finns det allerede muskarordningar som både produserer og distribuerer konsertar til kveldsmarknaden i tillegg til det offentlege skuleverket.
- Men en av grunnene til alle startvanskene var at Norsk kulturråd ikke legger noen tydelige føringer på hvordan midlene skal brukes og hvordan arbeidet skal organiseres. Dermed har flere av nettverkene kommet dårlig ut i starten og alt gikk for fort.
- Det er heilt nødvendig å gjere grundige fylkesvise analyser av situasjonen før ein etablerer faste ordningar som enten vil vere parallele struktur og såleis representere dobbeltarbeid og unødig ressursbruk eller i verste fall vil vere i konkurranse med kvarande med dei ulempene det ville føre med seg.

Åven om siffrane er tentativa visar tabell 3 att den fylkeskommunala medfinansieringen minskar under 2011 med næstan 20 %. Det antyder att den fördelning mellan statliga og andra medel som ordningen bygger på (60–40) kan bli svår att oppnå, eftersom det finns en så utbredd misstænkshet mot stødordningen.

Tabell 3 Sammanfattning av resurser (´ 000 NOK)

Finansieringskälla	VRAK	MINK
Kulturrådet	2600	1629
Övrigt	1729	1017
Summa	4329	2642
	ØKS	MØST
Kulturrådet	1220	1625
Övrigt	1131	1142
Summa	2331	2767
	RYK	SKN
Kulturrådet	3040	1220
Övrigt	2732	1534
Summa	5772	2754

Källa: Årsredovisningar respektive ansøkninger från nätverken.

Att genomföra kompetensutveckling

Utvecklingen av kompetensförsörjning

Evalueringen riktar kritik mot att alltför stor uppmärksamhet riktas mot organisationsfrågorna i diskussionen om kompetens för musikbranschen. Ironiskt nog kan vi inte själva frigöra oss från en sådan diskussion och det är först här på sidan 35 i evalueringsrapporten som vi riktar blicken mot vad som faktiskt hänt – vad dessa 20 miljoner kronor använts till.

Det är stor variation vad gäller den kompetensutveckling som skett och det är i sig naturligt. Poängen med de regionala nätverken var just att de skulle svara mot behoven i respektive region och att det borde vara stor variation kring detta. Det är i princip fyra olika former av kompetensutveckling som förekommer;

1. *Kortare kurser* med administrativt innehåll, vilket kan handla om musikers förhållande till Skatteverket, enklare projektledning, registrering hos TONO m.m. Sådana kurser kan vara mellan fyra timmar och några dagar och form och innehåll varierar. Några nätverk tillhandahåller även någon form av »helpdesk« som regionens aktörer kan vända sig till för råd i administrativa frågor.
2. *Konferenser, möten, träffar* där man knyter kompetensutveckling till en större aktivitet, till en jazzfestival, folkmusikfestival eller liknande. Fördefestivalen har t.ex. en konferens/utbildning knutet till sig där man delar erfarenheter och diskuterar arrangemang. Nordic Music Week är ett fyradagars arrangemang med kompetensutveckling riktat till producenter, där föreläsningar varvas med diskussioner och fallstudier.
3. *Learning by doing, master classes*, möjlighet att diskutera/praktisera med förebilder inom musikbranschen. Detta är en mer individuellt baserad

inlärningsform som bygger på att praktiker i en bransch möts och diskuterar sin professionella utveckling, och där yngre musiker – i det här fallet – lär av de som verkat längre inom branschen.

4. *Andra aktiviteter*. Förutom de tre ovanstående huvudsakliga kategorierna av kompetensutveckling har nätverken även haft en rad mindre projekt. I några fall har man utvecklat kataloger och presentationer av musiker av marknadsföringskaraktär, man har ordnat »jobbmassor« och det har förekommit aktiviteter riktade t.ex. till skolor för att intressera ungdomar för musik.

Avsnitten nedan presenterar aktiviteterna i de sex nätverken under 2011. Det är ett »snapshot« av aktiviteter under ett år. Framställningen inriktas på att beskriva aktiviteterna. Detta är vad som producerats. I planeringstermer benämns det som »output«. Det är inte ovanligt att en evaluering diskuterar »value for money«, d.v.s. om insatserna har lett till en rimlig produktion av tjänster för målgruppen/målgrupperna. Vi använder ordet »resultat« för beskriva effekterna av kompetensutveckling, inte det faktum att de överhuvudtaget ägt rum. Läsaren bör hålla i minnet att verksamheterna inte var lika intensiva under 2009 och 2010. Det tar tid att utveckla nya aktiviteter. Under 2012 fortsätter de flesta, men vi har självfallet inte någon bild av det innevarande året eftersom den här evalueringen görs klar i årets femte månad.

Kompetensutveckling genom VRAK

Webbsidorna och rapporterna till Kulturrådet beskriver följande fyra aktivitetsområden:

1. Inom ramen för Førdefestivalen ordnas Førde-seminaret. Det är en konferens arrangerad tillsammans med Sogn och Fjordane Fylkeskommuner, Førde kommun, Högskolan i Sogn och Fjordane, Sparebanken Vest, Innovasjon Norge och Førdefestivalen. 2011 årskonferens hade innovation och nyskapande i konst och konstförmedling som tema. Konferensen hade cirka 60 deltagare och fick, enligt uppgift, mycket positiva omdömen i den evaluering som gjordes. Andra aktiviteter ordnas också inom ramen för Førdefestivalen, man har t.ex. haft Barnens Världsdag, en familjefestival den 13 november tillsammans med en rad andra aktörer. Andra fokuserade insatser har varit arbete med arrangörsnätverk och konserter med andra arrangörer som Florø Rockklubb för att nå ny publik.
2. STAR genomförde Nordic Music Week för tredje gången den 15–17 september. Där fanns drygt 50 deltagare som i seminarieform och med föreläsningar gick igenom en rad branschspecifika teman. Seminarieprogrammet tog upp 10 olika föreläsningar och diskussioner med inbjudna gäster. Tre exempel på vad som presenterats är:
 - *Andy Inglis (UK): 5000 & founder of the legendary music venue »The Luminaire«.* 5000 is a live events and project management company for the music industry and works with artists like Civil Civic, Hanne Hukkelberg and Ungdomskulen. Andy co-founded, co-owned and managed the now-closed Luminaire live music venue in London, winner of London Live Venue of The Year 2006 and UK Live Venue of The Year 2007.
 - *Matthew Hall (UK): Runs & DJs at the »White Heat Club« in London.* Topic: »How to build a cool club night«. What does it take to gain people's trust in your bookings? Are there any tricks?
 - *Nigel Adams (UK): Director Full Time Hobby.* Topic: London based independent record Full Time Hobby has released music by bands such as Tunng, Fujiya & Miyagi and White Denim to name a few. Mr. Adams will tell us about his international work with the label and the building of the bands.
3. Brak valde att genomföra en stor del av sina aktiviteter i Sogn och Fjordane, och inom ramen för det har man arbetat med musikutbildningar i Voss, t.ex. med att föra ut jazz i skolmiljöer.
4. Vestnorsk jazzsenter har bl.a. samarbetat med Stavanger jazzforum och Universitetet i Stavanger och även haft ett samarbete med Griegakademiet i Bergen. Det har inkluderat »talent-

lanseringsprojektet *jazzen i sikte*, meisterklassar og møte mellom etablerte, profesjonelle jazzmusikarar og unge talent som snusar på eit mogleg utdanningsløp innan jazzen. Vestnorsk jazzsenter samarbeidde også med Osafestivalen og Vossa Jazz om ei vekes artist-in-residence-program for Håkon Kornstad.«

Kompetensutveckling genom MINK

MINK genomförde följande aktiviteter under 2011:

- 3M Midtnorsk Musikk Messe
- Management- og Bransjekurs; Trondheim Calling
- Musikerorienterte kurs
- Arrangørorienterte kurs
- Seminarer holdt av partnerne selv – MINK-seminar
- Tilskudd til faglige seminarer i regionen holdt av andre
- Tilskudd til bransjestipend
- Generasjonsmøte
- Musikkguiden

Dessutom stod Utsyn på arbeidsplanen som en egen post. Nedan följer en kort redogörelse av några av aktiviteterna, och vi citerar från organisationens egen programbeskrivning.

3M Midtnorsk Musikk Messe

Midtnorsk Musikkmesse ble arrangert på Rockheim i juli 2011 med det profesjonelle bransjesegmentet i Midt-Norge som målgruppe. Mangel på en møteplass som setter den etablerte utøverens behov på dagsorden, har vært omkved i dette miljøet over år og med Midtnorsk Musikkmesse ville MINK svare på dette behovet – med en tverrfaglig og sjangeråpen målsetting. Arrangementet ble lagt opp i to hoveddeler med program for både dag og kveld. Første del av programmet ble utviklet på Rockheim med utstillermesse i foajeen og seminarprogram i konsertsalen. Kveldsarrangementet ble arrangert på DOKKhuset med bespisning og konsert med prosjektet Resjemheima »Folkemusikk fra alle verdens hjørner spilt på helt feil instrument«.

Musikerorienterte kurs

MINK gjennomførte turne med følgende innhold: »Myter, musikk og media – hvordan jobber vi med våre egne forestillinger? Og kan vi sikre på hvilken måte vi framstilles?«

Kursholderne var Maria Engstrøm- kommunikasjonsstrateg ved KK – Stiftelsen i Stockholm og Tore Østby – seniorrådgiver i GramArt. De to reiste rundt og holdt foredrag i Namsos, Steinkjer, Trondheim, Melhus og Giske.

Arrangørorienterte kurs

Foredragsturne, markedsføring av arrangement og sponsor Hans Olav Solli, tidligere sponsorsjef ved Molde International Jazz Festival gjennomførte en foredragsturne med markedsføring av arrangement og sponsorat som tema. Fire foredrag ble holdt i løpet av to dager desember

2011. Blant temaene var markedsføringskanaler, hvordan gjøre hjemmesiden mest mulig effektiv og bruken av sosiale medier. Når det gjaldt sponning ble følgende temaer tatt opp; felles verdier og forankring, omdømmebygging, den gode dialogen, akontosponning, prosjektsponning og monopolitisk sponning.

Seminarer holdt av partnerne selv

- *Midtnorsk Jazzsenter*: Informasjonsmøtet om MINK og MNJ for jazz musikere. Antall deltagere ca. 20 stk. Tilstedet var også Norsk Jazzforums ledelse fra Oslo.
- *Stiftinga Hilmar Alexandersen*: Seminartittel: »Finst den nordiske folkemusikkmarknaden?« Det ble arrangert i november under Hilmarfestivalen. Målgruppa var unge, profesjonelle folkemusikere og dansere, samt ungdommer som kunne tenke seg en slik karriere. Det var ca. 30 deltakere på seminaret. Innleiderne holdt innlegg i starten og fortalte om sine erfaringer, samtale med publikum og holdt sluttappeller. Tema var både nordiske og nasjonale støtteordninger, ulike publikumsgrupper, markedsføring, arrangører, samarbeid med musikere fra andre land og organisering av musikklivet i de ulike nordiske landene.
- *Rock City Namsos*: DON'T DO IT YOURSELF – workshop for band og musikere, designere og fotografer og andre tilknyttet musikkbransjen. Idéen bak tiltaket var at man møtes og jobber konkret sammen, ikke bare snakker om hva man kan samarbeide om. Det er små foretak, selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mest nytte av å utveksle slike erfaringer.

Generasjonsmøter

»SnikkSnakk fra scenekanten« i Dokkhuset i 29. november med temaet var: »Hva skal til for å lykkes i bransjen?« Panellet delte sine erfaringer og synspunkter med de vel 50 tilhørerne om:

- Hvordan overlever du som musiker?
- Hva skal til for å lykkes?
- Eventmarkedet: Hvor viktig er det? Hvordan kommer en inn?
- Hvordan kan MINK bli viktig for regionen?

Musikk-guiden

Guiden ble for første gang utgitt i 2009. Det er en konkret katalog med oversikt over aktørene innenfor musikkbransjen i Trøndelag. Guiden ble trykt opp i 1500 eksemplarer med over 100 aktører fra scene/ arrangør, festivaler, organisasjoner, studio og plateselskap. Guiden fikk så god mottakelse den gang, så resultatet har blitt en årlig utgivelse.

»Guide til Musikkbransjen i Midt-Norge« vil fra og med 2012 kun være tilgjengelig som nettside og applikasjon til smarttelefoner både for å holde den aktuell til enhver tid, men også for å sikre lave kostnader.

Utsyn

Utsyn startet som en ide for å undersøke vilkårene for de rytmiske musikkjangerne i Midt Norge og sammenligne dem med hverandre. Det skjer i et samarbeid med Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) som gjennomfører en

vitenskapelig undersøkelse av arbeidsvilkårene for opplevelsesnæringene i Midt-Norge. MINK har i stor grad støttet spesifikke nettverksaktiviteter – aktiviteter som de enkelte organisasjonene ikke ville ha gjennomført alene. Hovedvekten ligger også på kompetanseutvikling. Men det er også konkurranse. Tempo tilbyr for eksempel også kurs og MINK er for dem en »konkurrent« på kursmarkedet. Det er også en rekke andre organisasjoner som tilbyr kurs – uten at vi har vært i stand til å vurdere forholdet mellom tilbud og etterspørsel på kurssiden.

Kompetensutveckling genom ØKS

Evalueringsteamet besøkte ØKS och där redovisades följande lista på aktiviteter under 2011:

- Gjennomført kurs i søknadsskriving og navigering i det offentlige.
- Deltatt på møter med andre kompetansesenter og miljøer i Norge.
- Deltatt i planlegging av »Storbynettverket« med andre regionale kompetansesenter.
- Arrangert samling for kompetansesentrene under Øya-festivalen.
- Deltatt i og gitt høringsuttalelser kommunalt og sentralt.
- Etablert samarbeidsavtaler med kulturnettene i Telemark og Vestfold.
- Videreutviklet Working Class Hero festivalen.
- Vært Sekretariat for »Kulturforum Drammen«.
- Arrangert »Musikkstien« lokale og regionale band presenterer seg på konserter på Drammens utesteder.
- Arrangert band konserter for semi-profesjonelle og profesjonelle band fra Telemark, Vestfold og Buskerud.
- Gjennomført kompetansedag med fokus på bransje, rettigheter og markedsføring.
- Fortsatt som partner i EU nettverket Stage Europe Network.
- Gjennomført utveksling av musikere med fem andre europeiske land.
- Deltatt med band på utvekslinger med Nederland og Frankrike.
- Gjennomført kurset »Rock fotograf« under Working Class Heroe.
- Gjennomført arrangementet »Girtrain« – en firedagers kompetansesamling for jenter fra Eiker kommune.
- Gjennomført kurs i søknadsskriving.
- Gjennomført kurs i sosiale medier.
- Gjennomført arrangement UTUNE sammen med organisasjonene Samspill og Interkultur, Drammen kommune.
- Fortsatt arbeidet med etablering av høyskolestudiet i Event Management.
- Fortsatt med næringssettingsingen »Kulturinkubatoren«.
- Løpende bistand til søknadsskriving.

Överlag visar listan att ØKS flera gånger satsat på kreativa och interaktiva former för kompetensutveckling. GIRLTRAIN är ett särskilt intressant

exempel. Inom ramen för det samlas tjejbänd i regionen för en fyradagars kurs med spelningar, utbyte m.m.

Kompetensutveckling genom RYK

RYK genomförde eller gav stöd till följande aktiviteter under 2011:

- Seminar og kursvirksomhet under Tromsø Sound City – 50 deltagere fra regionen
- Utstyrsøftøt i Nord-Norge – egen konsulent som kartlegger og søker om midler til Musikkutstyrsstøtteordningen
- Stjernekart – nettportalen. Pådriver i etablering av dette
- Produksjon og turne av genreoverskridende musikalske samarbeidsprosjekter
- 2 prosjekter: Arctic Mood og Suite for Reisende Menn
- 360 grader nord. Hovedsatsningen til RYK – Artistutvikling og bransjeutvikling. Støtten fra Troms kommune er øremerket dette prosjektet
- NN + Musikk og Filmiljøet møtes i Nord – Seminarer – Produksjon av Musikkvideoer – Markedsplan for lansering av artisters verksproduksjon. Samarbeid mellom RYK, TIFF – Tromsø Internasjonale Filmfestival, INTRO- Fond for kulturnæring i Tromsø og Nordnorsk Filmsenter
- Traineeordningsavtale med Musikkteknologistudiet ved Universitetet i Tromsø
- Samarbeid med INTRO – lansering av »Introstigen«. Resultatfokusert bruk av midlene som gis til artister gjennom INTRO stipendene. De har også lyktes i å åpne opp for at satsningen ikke bare skal gjelde artister bosatt i Tromsø kommune – men regionalt i NN gjennom NN+
- SoundDesign_ Workshops for utvikling av kompetanse på å komponere filmmusikk.

Förutom de här aktiviteterna har organisationens personal och ledning också deltagit i olika branschmöten och med politiker och organisationer i regionen och nationellt. Det är kanske den organisation som tydligast arbetat med påverkansfrågor som intresseorganisation – helt i enlighet med sina mål. Det är dock inte det som anslagen för kompetensutveckling har använts till, såvitt vi kan förstå.

Kompetensutveckling genom MØST

Under 2011 har nätverket MØST genomfört sammanlagt 73 kurser och seminarier med 855 deltagare. Kursene är planlagda och genomförda i samarbete med en eller flera organisationer; Oslo musikkråd, Akershus musikkråd, Gramart, Ny musikk, Infernofestivalen, Folkelarm, Music

Export Norway, MFO, Musikkregion Gjøvik, DRØNN och Turnéorganisasjon Hedmark.

I regel tar MØST betalt för deltagande, om än en nominell och symbolisk summa. Det finns ingen evaluering eller annan systematisk återrapportering från kurserna. De har samtliga inriktats på administrativa och ekonomiska frågor, inte minst kring självdeklarationer och kring rättighets- och avtalsfrågor.

Kompetensutveckling genom SKN

Genomgången av de sex kompetensnätverken avslutas här med en redogörelse för aktiviteter som Sørnorsk kompetansenettverk genomförde eller gav stöd till under 2011:

- *Folkemusikk på Eventmarkedet (i regi av Telemarkfestivalen):*

En viktig målsetting for Telemarkfestivalen i nettverkssamarbeidet er at folkemusikere skal få flere jobber, og en måte å realisere dette på er å få folkemusikere hyppigere inn på eventmarkedet. Gjennom dette prosjektet har man kartlagt folkemusikere i Agderfylkene og Telemark, samt lagd en beskrivelse av deres særegne og lokale kunnskap. Denne presentasjonen lages som trykksak og på egen nettside.

- *Sørnorsk bransjetreff/ SØRVEIV (i regi av SØRF)*
SØRVEIV – Sørnorsk musikkbransjetreff ble avholdt 11. og 12. november 2011, og var det første store bransjetreffet for hele musikkbransjen i Sørnorsk-regionen. Tidligere har det ikke vært tradisjon for at musikkfolk på tvers av sjangre i denne landsdelen har møttes for å utveksle erfaringer. Arrangementet, også kalt »mini-By:Larm«, hadde en tverrfaglig profil, med en omfattende seminardel som ble supplert med konserter og showcase innenfor rock, pop, folkemusikk og jazz. Fagprogrammet hadde to hovedfokus: artistutvikling og arrangørutvikling. 21 foredragsholdere sto på seminarprogrammet, og 35 artister fra inn – og utland underholdte på kveldstid. Blant kjente navn på Sørveiv var tidligere manager for Pink Floyd og The Clash, Peter Jenner, som stod for åpningen av arrangementet. Totalt var det ca 150 delegater som deltok på dagprogrammet, og rundt 1850 tilskuere på konsertene. Det ble også opprettet en egen nettside for arrangementet: <http://www.sorveiv.no/>

- *Komp Karriere (i regi av SØRF)*

Komp Karriere er et nettverks- og kompetanseprogram som varer ett år, hvor ulike bransjeaktører gis individuell oppfølging underveis. I tillegg til arbeid med egne utviklingskonsepter har deltagerne tre fellessamlinger hvor de får god kjennskap til hverandres mål og planer. Målsettingen er at virksomhetene skal dra nytte av hverandres nettverk og kompetanse og lære av de andres så vel som egen erfaring i arbeidet mot konkrete mål. I 2011 hadde Komp Karriere 10 deltakere.

- *Kurs, seminarer, workshops, inkludert utvikling av nye prosjekter. Følgende kurs er arrangert (under 2010 budsjettet)*
- Innføring i musikkbransjen; i Kristiansand, Arendal, Grimstad, og Lyngdal
- TONO/NOPA/Norsk Artistforbund, Kristiansand, Arendal. 2011 var det registrert 35 deltakere på TONO/NOPA i Kristiansand, mens kurset innføring i musikkbransjen ble avholdt i Lyngdal (25 deltakere), Vågsbygd videregående skole (100 deltakere) og Dahlske videregående skole (30 deltakere).
- Access all areas kurs – Alt du må vite om musikkbransjen (i regi av Sørnorsk Jazzsenter). Kurset er skreddersydd for band og artister i alle sjangere med vekt på den kreative prosessen så vel som den praktiske og økonomiske biten av å spille i band. Kursene ble avholdt i Arendal, Bø, Porsgrunn og Kristiansand i 2011, og hvert kurs varte i ca 4 timer. Det har vært ca 88 deltagere totalt på kursene.
- *Rådgivning og brukeroppløsing (i regi av SØRF).*
Hvordan manøvrere i musikkbransjen – hva er neste steg for meg? Hvilke studier i regionen passer til innspilling av min type musikk? Hvilke plateselskap finnes her? Trenger jeg et bookingbyrå? Hvilke støtteordninger finnes? Hva skal en søknad inneholde? Rådgivningen har i stor grad rettet seg mot band og artister, men også plateselskaper, produsenter, managements, musikkorganisasjoner, låtskrivere, virkemiddelapparat, opplæringsinstitusjoner, næringsliv, studenter, elever og tilretteleggere har benyttet seg av tjenesten. Dette er den viktigste delen av SØRF's basisvirksomhet, og gjøres i hele regionen. I 2011 brukte SØRF rundt 650 timer (15 timer i uken) på personlige møter med brukerne, samt å besvare henvendelser via e-post og telefon.
- *Bransjereffreise (inkludert intern kompetanseheving).*
Det er satt av midler også til kompetanseheving internt hos nettverkets medlemmer. SKN var i 2010 representert på følgende arrangementer:
- By:Larm Oslo (både styremedlemmer og administrasjon)
 - Med Hardingfela inn i rockebingen, Valle
 - Spot festivalen, København
 - Øyafestivalen, Oslo
 - Nordic Music Week, Stavanger
- Når det gjelder fordeling av tilskudd til å delta på kompetansehevingstiltak er dette en ordning iverksatt i 2010, som finansierer inntil 50 % av kostnadene til reise, opphold og deltagerutgift. Gjennom ordningen har 46 bransjektører fått tilskudd til deltagelse på følgende:
 - Musexpo, Los Angeles (6 personer)
 - By:Larm (28 personer)
 - Eurosonic Noordenslag, Amsterdam (4 personer)
 - Nordic Music Week (1 person)
 - PopKOMM, Berlin (5 personer)
 - Spillesteds-research og promotørmøter, internasjonalt (2 personer)

Analys av kompetensutvekklingen

Det er en omfattende katalog av kompetensutvekkingsaktiviteter, og musikkbransjen skulle se annorlunda ut om dessa inte ägde rum. Det är inte alltid helt klart exakt hur många olika aktiviteter det faktiskt är, men i grova drag omkring 150–200 olika verksamheter ryms i listan ovan. Men som nämnts är det stor skillnad på korta kurser och mer omfattande och innovativa möten som t.ex. GIRL-TRAIN, Gig-akademien och mycket annat.

Den regionala fördelningen av aktiviteter skiljer sig åt. Som framgår av redogörelsen ovan har MØST haft tonvikten på den tredje kategorin av kompetensutveckling (kurser fokuserade på ekonomi- och administration), och det är en omfattande kursverksamhet med 73 kurser för 855 deltagare. VRAK har prioriterat den andra kategorin med en del aktiviteter i kategori tre (konferenser, nätverksträffar, master classes, learning-by-doing). Både Nordic Music Week, seminarierna kring Førdefestivalen och Gig-akademien gav upphov till mer intensiv kompetensutveckling för ett fåtal personer. MINK har genomfört mest aktiviteter i kategori ett och två o.s.v. Tabellen nedan sammanfattar regionernas verksamhet i förhållande till de olika formerna för kompetensutveckling. Vi skiljer på »fokus« d.v.s. att detta är den typ av kompetensutveckling som klart och tydligt prioriterats, »vanligt förekommande«, d.v.s. att det funnits ett antal aktiviteter på området och att en stor del av regionens behov sannolikt täckts, samt »begränsad omfattning« d.v.s. att få eller inga aktiviteter av detta slag förekommit – eller i alla fall finansierats inom ramen för kompetensutveckling.

Evalueringen har inte dokumenterat att det finns någon reell skillnad vad gäller behov i de olika regionerna, även om utbudet från respektive regionalt nätverk ser olika ut. Det finns också ett relativt omfattande utbud av kurser av liknande karaktär, men det verkar inte finnas något erfarenhetsutbyte mellan aktörerna. Det finns en stor risk att hjulet uppfylls på nytt i de olika regionerna. Samtidigt är detta en fantastisk möjlighet – om hela detta utbud var tillgängligt i hela landet skulle det bjuda på möjligheter för kompetensutveckling som borde tillgodoses de flesta behov.

Samtidigt bör evalueringen resa frågan om inte en del kompetensutveckling kunde skötas av andra aktörer. Det finns t.ex. många olika aktörer som erbjuder utbildning i projektledning, organisation,

och ekonomiadministration. Det gäller framförallt kurser i självdeklaration. Däremot kan säkert en »helpdesk«- funktion vara ett bra och kostnadseffektivt svar på den typen av rådgivningsbehov. På de här områdena finns det sannolikt likartade behov vad gäller många fria yrkesutövare; författare, skådespelare och konstnärer har säkert samma behov av hjälp och stöd som musiker, och det verkar onödigt och ineffektivt att skraddarsy så många kurser inom just musikområdet.

Hur förhåller sig då utbudet av kurser m.m. till de tankar om kompetensutveckling som föregick ordningen? Som kapitel 1 visade fanns det olika infallsvinklar på begreppet kompetensutveckling. Inget av dem var heltäckande och det tillkom aldrig någon klar definition av vare sig form eller innehåll. Ser man på den karta av kompetensutveckling som visas i kapitel 2 stämmer den bättre överens med vad man kunde förväntat sig efter *Samstemt!* än efter Löken-utvalget. De exempel på kompetensutveckling som återfinns i

Samstemt! går också att hitta bland de aktiviteter som genomförts ovan.

En annan diskussion gällde vem kompetensutvecklingen riktar sig till – om det är amatörer, professionella utövare eller någonting däremellan. Andemeningen i både *Samstemt!* och Löken-utvalget är att kompetensutvecklingen ska riktas till personer i, eller på väg in i, musikbranschen. Det verkar som om det också blivit utfallet. Men det är också klart att en del av de som deltagit snarare varit på väg in i branschen eller t.o.m. utanför den. Det gäller särskilt sådan kompetensutveckling som varit generell och riktat sig till många, t.ex. hjälp med självdeklaration och liknande. I en del fall riktade sig kompetensutvecklingen till deltagare som ännu inte var etablerade i musikbranschen, i andra fall var det deltagare som varit verksamma många år. Eftersom det sammanlagt är åtskilliga tusen deltagare vågar vi inte dra några slutsatser om var tyngdpunkten legat, det framgår inte av vårt material och heller inte av det underlag vi fått från organisationerna vi besökt.

Tabell 4 Förekomst av former för kompetensutveckling

	1. Kortare kurser med administrativt innehåll.	2. Konferenser, nätverksmöten, branschträffar.	3. Learning-by-doing, master-classes, studieresor, mm.	4. Andra aktiviteter, kataloger, presentationer, webportaler, mm.
VRAK				
MINK				
ØSK				
RYK				
MØST				
SKN				

Kod: Verksamhet i fokus – svart, verksamhet vanligt förekommande – mörkgrått, verksamhet i begränsad omfattning – ljusgrått.

Måluppfyllelse och resultat

Inledning

När det gäller resultat av utbildningsinsatser brukar man hänvisa till den modell som utvecklades av Kirkpatrick (1994)⁷. Den bygger på att kompetensutveckling analyseras på fyra nivåer:

1. *Reaktionsnivå*, d.v.s. deltagarnas uppfattning om kompetensutvecklingen; vad syftet var, hur det genomfördes, om det levde upp till förväntningarna, etc. Data samlas in genom en enkät i fas fyra av evalueringen, riktad till de som genomgått kompetensutveckling.
2. *Kunskapsnivå*, d.v.s. vad har deltagarna lärt sig, som det kan vara dokumenterat i ledarnas omdöme, som kollegor kan ha uppfattningar om, eller som det uttrycks i någon form av test. I evalueringen kommer vi att inrikta datainsamlingen om detta på kvalitativa intervjuer med dem som genomfört kompetensutveckling.
3. *Applikationsnivå*, d.v.s. i vilken utsträckning kommer de kunskaper och färdigheter som kompetensutvecklingen eventuellt bidragit med till användning? Det innebär att eventuella hinder i miljöerna uppmärksammas och analysen kan leda till förslag om hur användningen kan stärkas. I det här avseendet tar evalueringen ett strikt utilitaristiskt synsätt, d.v.s. kompetensutveckling ska komma till användning i ett praktiskt organisatoriskt sammanhang för att stärka kultur- och musiklivet.
4. *Effektnivån*, d.v.s. om nu kunskaper och färdigheter används – så som analyserats ovan – vad innebär det, vilka konsekvenser får det? Om t.ex. någon går en kurs i distributionsekonomi och

tillämpar kunskaperna, vad innebär det för försäljningen? Finns några mätbara effekter? Vilka är samhällseffekterna, särskilt i musikmiljöerna i respektive regioner?

Vår ambition var att kunna bedöma nivå ett och två relativt väl med hjälp av de intervjuer vi genomfört, med enkätundersökningen, och med samtal med företrädare för branschen. Vi antog att vi skulle få viss information om nivå tre, men vi antog också att vi knappast skulle kunna ge annat än en mycket tentativ bild av effektnivån. Så blev det också, med tanke på att en stor del av de aktiviteter vi bedömde ägde rum 2011 och även 2012 var det alltför tidigt att spåra resultat till applikationsnivå och effektnivå.

Utbudet av kompetensutveckling

Till att börja med konstaterar evalueringen att stödformen varit framgångsrik när det gäller att skapa ett utbud av möjligheter till kompetensutveckling. Totalt har evalueringen dokumenterat ett årligt sammanlagt utbud av cirka 150–200 sådana möjligheter till kompetensutveckling vilka dokumenterades i kapitel 4. Eftersom stödformen utvecklats under de tre åren har det under tiden blivit flera möjligheter. Dessa utgör till övervägande delen nya former för kompetensutveckling och fanns inte före 2009.

Deltagande i kompetensutveckling

Vad gäller antalet deltagare gör evalueringen bedömningen att det är cirka 2000 aktörer i bran-

⁷ Kirkpatrick, D.L. (1994). *Evaluating Training Programs: The Four Levels*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler. För en introduktion till modellen, se <http://coe.sdsu.edu/eet/Articles/k4levels/index.htm>.

Hemsida: www.kirkpatrickpartners.com. En kreativ diskussionsgrupp på LinkedIn: www.linkedin.com sök på Kirkpatrick Evaluation.

schen som tar del av någon form av kompetensutveckling årligen, då med samma kvalificering som ovan – fler under 2011 än under 2009 och en gradvis ökning. Sammanlagt kan man med en grov uppskattning bedöma att närmare 5000 människor inom musikbranschen tagit del av kompetensutveckling. Det är dock stor skillnad på vad det inneburit; för många kanske ett par timmars administrativ utveckling, för andra en mera djupgående utveckling av det musikaliska uttrycket, och för åter andra nätverksbyggande som hjälper karriären. Vi vill dock understryka att det är en tentativ bedömning. Läsaren kan se att antal deltagande finns angivet vid en stor del av aktiviteterna som beskrivs i kapitel 4, men inte vid alla. Det är med en konservativ och försiktig bedömning som vi anger siffran 2000 för 2011. Vi anser att nätverken bör dokumentera antalet personer de når i skilda målgrupper eftersom det är en viktig del av resultatbeskrivningen och även en förutsättning för att komma till tals med deltagare för att bedöma effekter av kompetensutvecklingen.

Reaktioner och kunskap

Evalueringen bedömer resultaten både genom enkätundersökningen och utifrån de intervjuer som genomförts. Den djupstudie evalueringen genomförde vid ØKS tar sin utgångspunkt i det överordnade målet som var att »bidra till kompetensutveckling«, d.v.s. ett processmål. Frågan är då, vad ska ØKS bidra med eller göra? Det är inte klart vad ØKS önskar att uppnå, men det nämns bl.a. att det ska etableras flera företag och fler sysselsättningsmöjligheter inom de kreativa näringarna och att ØKS ska arbeta aktivt för att musikmiljöerna i regionen ska bli starkare och etablera en värdekedja för produktion, framförande och distribution av musik. Vidare ska musikmiljöerna i regionen delta i nätverk och andra mötesplatser som bidrar till internationalisering.

Det är sannolikt att ØKS har bidragit till en sådan utveckling och därmed uppnått målen. Rapporteringen har dock inriktats på att beskriva genomförande och processmål, det finns därmed mest information om det tredje målet – nätverksdeltagande. Det vore lämpligt om det etablerades enkla och operationella mål – d.v.s. att ange vad man förväntar sig uppnå efter en viss tid – hur situationen ska se ut om t.ex. tre år. Det generella intrycket från

projekt som t.ex. Girl Train, UTUNE och Stage Europe Network är att de är väl genomförda, de deltagare som intervjuats är mycket nöjda och värderar nytta och relevans högt. Erfarenheterna från projektet verkar också ha omsatts i praktik och därmed kommit till användning för både enskilda personer och band. Detsamma gäller de intervjuer som evalueringen hade med deltagare i Gig-akademiet i Bergen. Gig-akademien gav erfarenheter som var till stor nytta i den egna yrkesutvecklingen.

Evalueringens enkätundersökning sammanfaller med intervjuerna och visar att de allra flesta respondenter uttrycker att kompetensutvecklingen har varit till nytta och att de är nöjda med sin upplevelse av densamma. När man tolkar resultaten bör man dock hålla i minnet att av våra 333 mailadressater har vi, efter påminnelse, bara fått svar från 90. Visserligen ligger det ett första bortfall i att en del adresser var gamla och felaktiga, men det var ändå många som valde att inte svara. Den gängse tolkningen av bortfall är att respondenter som har starka känslor kring det som undersökningen rör brukar svara. Det kan bero både på att de är mycket nöjda eller att de är mycket missnöjda. De som är mest benägna att inte svara är de som helt enkelt inte tycker något särskilt, och det innebär sannolikt att det var OK, men inte till så stor nytta. När man tar del av svaren bör man hålla det i minnet. Hela frågeformuläret återfinns i bilaga 3.

Huvuddelen av respondenterna tillhör åldersgruppen 25–35 (31,5 %) och 35–45 (33 %) av vilka en större andel, 53 %, är män, och 47 % kvinnor. På frågan om vad slags anknytning deltagaren har till det regionala kompetensnätverket svarade 45 % att de var medlemmar i nätverket och 69 % att de var deltagare i aktiviteter. Svaren visar att 21 % inte har deltagit i aktiviteter, 27 % har deltagit i en aktivitet, 36 % i 2–5 aktiviteter, och 16 % i mer än 5 aktiviteter. Av dessa har 93 % deltagit i aktiviteter under kategorin kurs, seminarier, workshops och möte, 27 % har använt sig av rådgivning och 39 % har deltagit i branschträff, konferenser eller mottagit stipendier. Svarsprocenten indikerar att respondenterna har kryssat för mer än ett alternativ (resultatet ska ses mot bakgrund av att de flesta svaren kommer från Østlandet där det varit mest kurs- och seminarieverksamhet). 20 respondenter hoppade över frågan. Hur pass nöjda är då respondenterna med aktiviteten(erna) de har deltagit i?

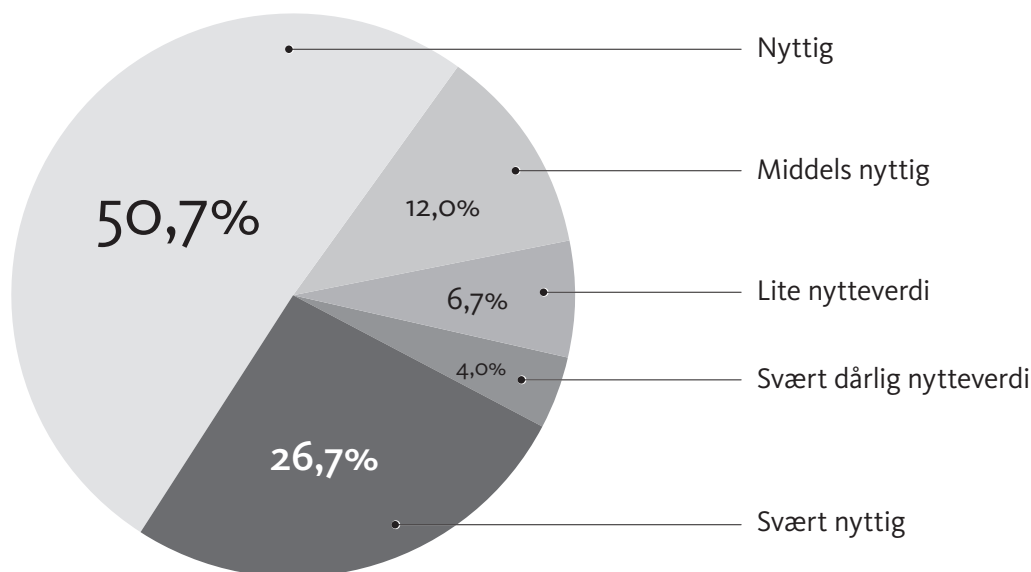

Diagram 1 Svar på frågan om hur nyttig utbildningen varit

Enkätsvaren viser på en generell sett positiv innstilling til nytteverdien av aktivitetene; 51 % mener at aktivitetene har vært nyttige, 27 % mener at de har vært veldig nyttige. 12 % har valgt det neutrale midteralternativet, medan 7 % og 4 % mener at de har fått antingen lite eller veldig lite utbytte av det hele. Nord-Norge har flest respondenter i kategorien »veldig nyttig«, medan Mitt-Norge har høyest antall svarende som mener at aktivitetene har »veldig lite nytteverdi«. Enkätsvaren stemmer vel overens med intervjuene, som på ett mer detaljert sett viser samme grunninnstilling.

58 % av respondentene anser at aktivitetenes substansielle (fag-) innhald var bra, 22 % anser at det var veldig bra, men i den andre delen av skalaen finner 15 % at innhaldet var svakt og 5 % mener at det veldig svakt. Her kan man se at intervjuene gav ett annet utfall. Der var samtlige nøye med og hadde nytte av kompetanseutviklingen. Å den andre siden viser intervjuene fra fylkeskommuner en annen bilde, 75 % peker på svake resultater. I enkäten er det dock halften som mener at aktivitetene har relevans for den egne arbeidssituasjonen, 22 % anser at det var veldig relevant. Enbart 3,1 % finner liten relevans på den punkten. At 90 % vil anbefale andre at delta viser at deltakerne generelt sett er positive til aktivitetene.

På spørsmålet om hvilke aktiviteter som er mest kompetansefremmende får kategorien »kurs, seminarer, workshops, møter« høyest poeng, deretter følger

aktiviteter som »bransjemøte/konferanser/stipendier« medan rådgivning kommer deretter. Under kategorien »annet« nevnes det at læring gjennom praksis (learning-by-doing), som t.ex planlegging og gjennomføring av turneer samt mentorskap er nyttige. En korstabulering av svarene viser at *medlemmer* i nettverket verdsetter »bransjemøte/konferanser/stipendier« høyest, medan *deltagere* på aktiviteter vurderer »kurs, seminarer og workshops« høyest.

Vad gjelder spørsmålet om hvorvidt kompetanseutviklingen kom til anvendelse, har noen praktisk effekt, svarte 49 % at de har deltatt i nettverkets aktiviteter har økt deres kompetens, 34 % svarer »noe« på spørsmålet og 16 % mener at de ikke har økt sin kompetens til følge av aktivitetene. På den utvidede spørsmålet om *hur* man har fått anvendelse av kompetansen nevnes det bl.a. at man har fått kunnskap over grenser, kunnskap om andre bransjer; deriblant hvordan musikernes situasjon ser ut, innsikt i »kulturindustri« og bedre arrangørkompetens. En respondent uttrykker det så her:

en konkret ny kunnskap jeg har fått etter deltakelse på bransjetreff, er at jeg har lært å se både kunstnerne og arrangørens ståsted, der jeg før bare klarte å se tingene fra min egen horisont. En annen nyttig erfaring er det å bygge nettverk og å møte folk i bransjen.

42 % mener at aktivitetene har tilfredssett kompetansebehovet til musikermiljøene i sin respektive region, 39 % svarer »til viss del« og 19 % mener

Hvilken type tiltak/opplæring mener du er mest kompetansefremmende?

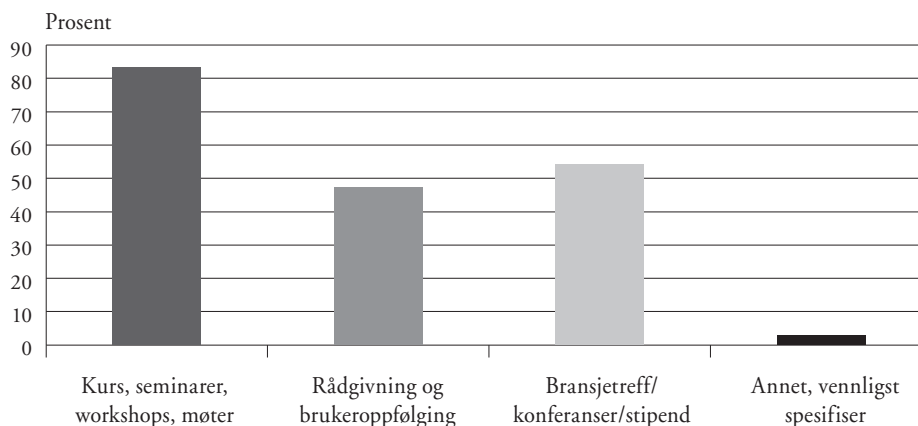

Diagram 2 Svar på frågan om vilka verksamheter som ger mest bidrag till kompetensutveckling

att kompetensbehovet inte är tillfredsställt. Det bör dock noteras att det inte är helt klart vad man då egentligen menar med kompetens.

Vad gäller de öppna frågorna i enkäten förekommer flera olika svarsalternativ. Vi ville få svar på frågan om hur ändamålsenligt ordningen med rytmiska nätverk/kompetenscentra  r och fick flera positiva kommentarer. Några pekade på att nätverken fungerar som samlingspunkt och mötesplats där mindre akt rer träffar varandra och vid samtal ser att de kan samarbeta. Många menar att detta  r en god ide, men det  r allt för snålt med resurser. En respondent skriver att stöd bör gå till »de som betyr aller mest for musikeren – konsertarrang ren«. Andra kommentarer  r mer kritiska och s r tvivel om organisationstrukturen; en respondent menar att man

må skille mellom begrepene; »rytmiske nettverk«, og »sentre«. Førstnevnte er en l sere struktur, og kan være et hensiktsmessig f rste skritt på veien, det langsiktige mål b r imidlertid v re   etablere sentre som skal være ha »st ttefunksjoner« overfor hele det rytmiske feltet.

Det finns många förslag till ändringar i organisering av musikbranschen. Flera menar att branschen b r stärkas ekonomiskt, även med bidrag till »drift«, så att kompetensutveckling kan ske på alla nivåer, på ett sätt som inte fr ntar centrumbildningarna deras uppdrag och som ger mer långsiktighet i planläggningen av aktiviteter. Andra understryker att man måste tillmötesgå behoven hos musiker i regionerna och inte centralisera aktiviteterna till Oslo.

En respondent uttrycker det så h r:

det bör v re mer balanse i forholdet mellom sjangrene, folkemusiksjangeren har kommet dårlig ut slik jeg ser det, og for lite konkrete føringer og uklar målsetting / strategi har v rt negativt. Dette har bidratt til stor usikkerhet omkring tiltakenes legitimitet, informasjon til grasrota har vært svært mangelfull, og mange oppfatter kompetenssentrene som et ekstra administrativt ledd der mange resurser (som kunne gått til kunstnere) går til økt byråkrati. Organiseringen bør derfor bli bedre og målsettingen med disse sentrene tydeligere.

Det citatet f r tillbaka diskussionen till ett genomgående tema. De aktiviteter som beskrivs i kapitel 4 och som f r omdömen här har till allra största delen varit relevanta, uppskattade av deltagarna, som menar sig ha haft nytta av dem. Men sättet som det är organiserat på för mycket kritik, inte bara av de närmast berörda som leder nätverken och sitter i referensgrupper, utan även i de omgivande miljöerna som de kulturansvariga i fylkeskommuner och inte minst bland aktörerna i branschen i vid mening.

Samtidigt som den här evalueringen blev klar visade det sig att Kristiansands kommun⁸ beställt en evaluering av kompetenscentrat där. Den evalueringen styrker i mycket de slutsatser som visats ovan. Den visar att verksamheten  r uppskattad och att målgrupperna  r nöjda och har nytta av aktiviteterna. Men det finns också andra perspektiv, som g r bortanför själva aktiviteterna och riktar sig mot nytta och värde i stödordningen som kulturpolitiskt instrument.

8 Politisk gehör? Evaluering av Kristiansand kommunes satsning på rytmisk i 2009–2011.

Perspektiv från Fylkeskommunerna

Inom ramen för evalueringen har vi intervjuat ett antal representanter för fylkeskommunerna för att höra om deras syn på stödordningen och deras bedömning av såväl resultat som genomförande. Det är bara i den nordligaste regionen som det finns ett avtal om institutionellt samarbete och gemensamma kulturpolitiska strategier mellan fylkeskommunerna. »Toppfinansieringen« av RYK-nätverket har dock i sin helhet kommit från Troms fylkeskommun, särskilt genom stödet till centrumbildningarna för rock- och folkmusik i Nordnorge. Intervjuer där informerade om att man enats om prioriteringar och de tre fylkeskommunerna kommer från och med nästa år att bidra med medel till nätverkets aktiviteter. De fortsatta planerna på att integrera RYK i »landsdelsmusikordningen« visar att mervärdet av samarbetet har varit tydligt och har stärkt andra kulturpolitiska satsningar inom den rytmiska musiken i regionen.

De andra nätverken har inte lyckats få till stånd ett samarbete på regional nivå med fylkeskommunerna för förankring och för generell finansiering. De stöd som givits till nätverken har i samtliga fall varit öronmärkt för aktiviteter i den egna fylkeskommunen eller till nätverkspartners etablerade i den egna fylkeskommunen. I några fall var det svårt att skilja det som skulle vara nätverksbidrag från ett rent driftsstöd till en organisation. Flera av intervjuerna pekade på att det var svårt att förstå exakt vad pengarna gick till, vilket mervärde de hade och hur de användes. *Låg transparens* var ett omdöme som flera av de intervjuade framförde.

Några av respondenterna bland de fylkeskommunala ledarna/rådgivarna gav uttryck för att statlig kulturpolitik bör finansieras av staten själv, eftersom fylkeskommunerna har sina egna prioriteringar att ta hänsyn till. Dock finns det möjlighet att enas om prioriteringar, men det förutsätter att fylkeskommunerna blir involverade i planläggningen och kan bidra till att utveckla mål och genomförandestruktur med en stödordning. Några fylkeskommuner välkomnade mer oförbehållslöst statlig finansiering och kunde gärna tänka sig tilläggsfinansiering så länge som det tjänar kulturutvecklingen i fylket.

Tre av de tolv intervjuade från fylkeskommunerna var positiva till ordningen och de resultat som

de ansåg vara uppnådda. Det som kännetecknade de här tre fylkeskommunerna var att de själva deltagit i de tidiga faserna av nätverkens tillkomst och att de bidragit finansiellt till centrumbildningarna inom nätverken (Akershus, Troms och Buskerud). Intervjuerna pekade på ett visst missnöje med t.ex. VRAK som inte fått medel från Hordalands fylkeskommun. Anledningen till det var att man inte ville finansiera »nätverk inom nätverk« och man ansåg inte att VRAK lyckats bevisa något mervärde eller resultat i förhållande till kompetensutveckling. (vilket skiljer sig från den bedömning evalueringen gjort genom sina intervjuer och besök). I Sogn och Fjordane menade man att resultaten som BRAK uppnått var goda och högt värdesatta, men man hade som sagt inte sett samma resultat från VRAK. Vest Agder fylkeskommun uppskattade visserligen aktiviteterna, men oroades över att flera av organisationerna i nätverket hade en osäker finansiering. Det var för övrigt en fråga som flera fylkeskommuner tog upp och som gällde nätverken i flera regioner.

Som exempel kan nämnas att t.ex. Oslo fylkeskommun ger stöd direkt till Øst Norsk jazzcentrum snarare än till MØST för kompetensutveckling bland arrangörer i regionen. Sør och Nord Trøndelag fylkeskommuner var båda ense om att MINK var viktigt och något de gärna bidrog till, men organisationen av nätverket och samarbetet mellan aktörerna hade inte varit bra. De uttalade ett behov av att stärka musikbranschen i regionen och skulle gärna ta del av tankar och idéer om hur det kan göras. De efterlyste en strategi som tar sin utgångspunkt i de substantiella behoven av kompetensutveckling och som kan visa vägen för utvecklingen i branschen⁹.

De här intervjuerna indikerar att nätverken inte riktigt etablerat sig som väsentliga regionala aktörer i förhållande till fylkeskommunerna, och till viss del verkar det som om det beror på att fylkeskommunerna inte varit tillräckligt delaktiga i utformningen av stödordningen. Detta har också sin grund i hur samarbetet mellan fylkeskommunerna ser ut. Det verkar som om kulturavtalet mellan fylkeskommunerna i Nord har varit en viktig orsak till att RYK skiljer sig från mängden när det gäller regional finansiering. Vid intervjuerna pekade respondenterna bl.a. på samarbete om regional filmfond och regionalt samarbete på kultur-

9 Intervjurespondenter återfinns i bilaga 2. Evalueringen lyckades inte nå representanter för alla fylkeskommuner, och de vi inte nådde var Finmark, Nordland, Rogaland, Hedmark och Vestfold, och de fylkeskommunerna har heller inte givit direkt stöd till ordningen.

minnesområdet som statligt initierade stödformer som man hade goda erfarenheter av och där processen inleddes på rätt sätt.

Nätverkens funktion

När vi nu har beskrivit resultaten finns det anledning att återvända till nätverken. Uppdragsbeskrivningen anger att evalueringen ska analysera nätverken och centrumbildningarna och vi har föreslagit en modell för syftet. Modellen har utvecklats av Kruse och tillämpats i ett antal evalueringar av Kruse och Forss (2009, 2010). Den bygger på att fyra specifika organisatoriska kompetensområden identifieras och analyseras; *förmågan att vara* (t.ex. uttryckt i mandat, visioner, uppgift, mål), *förmågan att verka* (t.ex. uttryckt genom finansieringsformer, personal, ledning, strukturer och processer i organisationen), *förmågan att relatera* (d.v.s. förmågan att samarbeta med andra organisationer, bygga nätverk, relatera till kunder, uppdragsgivare, medlemmar) samt *förmågan att leverera resultat* (uttryckt som att införskaffa och sprida kunskap om de resultat man uppnår). Tabell 5 visar en översiktlig jämförelse mellan de sex nätverk som analyserats ovan.

Det är en tentativ analys och vi vill betona att vi bara haft ett fåtal intervjuer i varje organisation, och det kan vara svårt att säkert bedöma så komplicerade fenomen som dessa nätverk. I en del fall värdesätter vi dem dessutom på en skala och utifrån kriterier som de aldrig utsagt sig sträva efter. Vi konstaterar t.ex. att VRAK har en delvis bristande struktur och förmåga att verka, men å andra sidan har organisationen aldrig försökt bygga upp något sådant utan fördelar snabbt och effektivt medel vidare till de fyra

medlemsorganisationerna. Det är delvis orättvist att ge organisationen ett omdöme som vi gör, när den faktiskt löst ett problem och gjort det effektivt utan att bygga en organisation för det. Anledningen till att vi håller fast vid omdömet är att det faktiskt är så nätverket ser ut. Det är inte starkare än så, det har inte en fullt utvecklad förmåga att verka i egen regi, och då ska den heller inte ha ett sådant omdöme. Diskussionen visar att tabellen måste tolkas i förhållande till varje situation och det som framstår som ett kritiskt omdöme kan ha en förklaring som visar att de praktiska lösningarna är funktionella.

Vad gäller den första aspekten, förmågan att vara, så har evalueringen funnit stora brister. Nätverken har tillkommit på grund av en möjlighet att söka medel och utan den skulle de sannolikt aldrig bildats. I kapitel 3 diskuterades nätverkens mål, och de får betraktas som vagt formulerade och som regel omöjliga att följa upp och värdera måluppfyllelse till. Nätverkens respektive mandat framstår också som vagt förankrade bland de organisationer som bildat nätverken. Den organisation som skiljer sig från de övriga är ØKS som har ett tydligare mandat från de organisationer man samverkar med.

När det gäller förmågan att verka så avspeglar det nätverkens administrativa rutiner, deras kapacitet att söka och få medel, att ha fungerande och reviderade ekonomisystem, att rekrytera, behålla och utveckla personal samt att ha styrelser och referensgrupper som finner sina roller. Alla nätverk har haft en del problem i dessa avseenden, särskilt vad gäller att definiera roller och fördela ansvar, kanske mest utpräglat på MINK, vilket ju synts i den allmänna debatten.

Tabell 5 Jämförande analys av regionala nätverk respektive centrum för kompetensutveckling

	1. Förmåga att vara	2. Förmåga att verka	3. Förmåga att relatera	4. Förmåga att leverera resultat
VRAK				
MINK				
ØKS				
RYK				
MØST				
SKN				

Kod: Mycket väl fungerande strukturer och processer i förhållande till denna förmåga – svart, Strukturer och processer finns, men med en del svagheter – mörkgrått, Brister och svagheter i de strukturer och processer som definierar förmågan – ljusgrått.

Förmågan att relatera är central för nätverksorganisationer, men i vilken grad förmågan utvecklats byggs delvis på vilka ambitioner man haft (även om det inte är självklart att nätverket lyckas bara för att ambitionen finns). Tre av nätverken har dock haft mål som är betydligt mer ambitiösa än övriga vad gäller omfattningen av nätverksbyggande med andra aktörer och vad evalueringen kunnat se har de även lyckats bra i dessa roller och haft framgång. Att MINK värderas lägre här beror förstås på de problem som organisationen haft, vilket delvis gjort att man varken försökt eller lyckats med externt nätverksbyggande i någon större omfattning.

Det här kapitlet och det förra har beskrivit verksamhet och resultat. Det är en omfattande verksamhet, och det är inte så stor skillnad mellan regionerna – eller rättare sagt, det är skillnad – men att jämföra är delvis som att jämföra äpplen och päron.

Det finns knappast någon skala på vilken man kan jämföra MØST:s 855 kursdeltagare under 2011 med de omkring 100 totalt som genom VRAK deltagit i nätverksträffar, Nordic Music Week, Gig-akademiet m.m. Däremot kan man reflektera över om det är någon organisation som verkar ha åstadkommit mer för de tilldelade pengarna. I så fall är det kanske MØST som involverat absolut flest deltagare i kompetensutveckling, trots att det är det nätverk som erhållit minst resurser? Eller kanske SKN som genererat mest regional merfinansiering i förhållande till anslaget, eller kanske ØKS som haft en mycket omfattande och innovativ verksamhet? Det finns något bra att lyfta fram och reflektera över bland alla nätverk. Vad gäller evaluering så är det intressant att den sista kolumnen visar så goda värden trots att det går att rikta kritik mot de tre föregående förmågorna – att vara, verka och relatera.

Slutsatser och rekommendationer

Evalueringen drar slutsatsen att stödordningens övergripande syfte, att genom kompetensutveckling bidra till tillväxt och utveckling i musikbranschen, till viss del har uppnåtts. Det är dock ett vagt formulerat syfte som inte är direkt mätbart, inte heller tidsbundet eller preciserat som ett tillstånd att uppnå. När det övergripande syftet är så vagt formulerat är det oftast en självklarhet att själva stödet just »bidragit« till det som syftet ger uttryck för och därför blir det övergripande omdömet också vagt.

Genom fördelningen av medel har en flora av möjligheter till kompetensutveckling skapats och det är aktiviteter som för det mesta annars inte kommit branschen tillgodo. Samtidigt finns det ett mått av duplicering och en del aktiviteter kunde göras av andra aktörer, och det finns ett dubbelarbete när det gäller att utveckla och genomföra kurser. Evalueringen visar att organisation och administration av stödet varit behäftat med en rad problem. T.ex. har;

- begreppet kompetensutveckling inte utretts klart och tydligt och det har skapat osäkerhet kring vad medlen kan användas till;
- det har förekommit motstridiga signaler kring vad som kan finansieras och vad som faller bortanför målet för stödordningen, vilket bidrar till osäkerhet och kanske felprioriteringar vad gäller kompetensutveckling;
- det sätt på vilket kraven på medfinansiering preciserats lett till ineffektiv planering och lågt resursutnyttjande.

Regionala kompetensnätverk är sannolikt en god idé genom vilken utvecklingen över genregränser kan stärkas, men för att det ska bli bra bygger det helt på att organisationer ser det i sitt eget intresse och utvecklar nätverk därefter. I några fall har nätverk

utvecklats organiskt och på det sättet främjat det övergripande syftet med stödordningen. I andra fall har det inte funnits något sådant intresse, men nätverken har ändå bildats för att skapa tillgång till medel. I de fallen har nätverksmodellen snarare skapat merarbete och frustration bland organisationerna. Evalueringen konstaterar också att de regionala nätverken inte har något stort stöd bland fylkeskommunerna, och dessa har – med ett undantag – inte bidragit till att finansiera nätverken. Den finansiering som kommit därifrån har bara riktat sig till aktörer/aktiviteter i den egna kommunen snarare än i regionen. Två faktorer verkar förklara detta; (1) fylkeskommunerna var inte med i processen att utveckla stödformen, och (2) den regionala kulturpolitiken är svagt utvecklad och bara i ett fall fanns det samarbetsavtal mellan fylkeskommunerna om kulturpolitik. Där fungerade också finansieringsmodellen bättre.

Ett problem var att regionala kompetensnätverk och regionala kompetenscentrum är närliggande begrepp och skillnaden inte klar för aktörerna. En central slutsats är att diskussionen om stödet bör återvända till sina kärna och handla mer om innehållet och formen för kompetensutveckling och mindre om genom vilka organisationer det ska förmedlas; »*back to basics*» och *fokus på resultat!* Det innebär även att prioritera vad det viktigaste resultatet är, om det gäller att bygga nätverk eller om det gäller kompetensutveckling. Det är inte säkert att det ena är det bästa sättet att åstadkomma det andra. Nätverk kan vara bra för utvecklingen i musiklivet av flera skäl, men kanske inte det mest ändamålsenliga för kompetensutveckling. Det är ingen tvekan om att de fyra åren med kompetensutveckling, som resulterat i åtminstone 200 tillfällen till kompetensutveckling per år gett åtskilliga erfarenheter och

mycket att lära av och vidareutveckla. Trots det är slutsatsen att en alternativ användning av dessa medel borde kunna åstadkomma ett bättre resultat för musikbranschen.

Evalueringens rekommendationer inriktas därför på;

1. En avveckling av stödet i sin nuvarande form med de regler och riktlinjer som gäller för medelsutbetalning och en övergång till en ny form av stöd till kompetensutveckling.
2. Eftersom det övergripande syftet med stödet är relevant och eftersom det finns intressanta resultat att bygga vidare på bör en ny ordning bygga på ett ordentligt förarbete;
 - en ordentlig och empiriskt grundad analys av det verkliga kompetensbehovet bland branschens aktörer
 - en avgränsning av kompetensutveckling inom branschen i förhållande till externa aktörer som erbjuder administrativa och ekonomiska utbildningar
 - en analys av starka och svaga sidor hos olika former av kompetensutveckling och inte minst en betoning på innovativa och kreativa pedagogiska idéer
 - en kartläggning av erfarenheter i regionerna, som t.ex. kan ske genom nätverksmöten för att utveckla och föra vidare den kunskap som inledningsvis fästs på papper i kapitel 4 ovan
 - utvecklade former för samverkan med fylkeskommuner, i den mån en stödordning bygger på samfinansiering med dem
3. En ny stödordning bör bland annat kunna bygga på följande principer;
 - klara och tydliga mål att uppnå inom en specificerad tidsperiod
 - en bred förståelse av kompetensutveckling
 - uppmuntrar till en mångfald av former för att vidareutveckla kompetens bland musikbranschens aktörer
 - inriktar stödet till aktörer som är – eller är på väg att bli – professionellt engagerade i musikbranschen
 - utformning av incitament för regionala aktörer att ta ett genreövergripande grepp på kompetensutveckling
 - utveckling av stödet till kompetensutveckling i enlighet med långsiktig plan för tillförsel av statliga medel

- administrativ förenkling och effektivisering av medelshantering
 - systematisk utväxling av erfarenheter på nationell nivå för att lära av och dra nytta av utvecklingsarbete i olika regioner
4. När en ny stödordning utformas kan man välja bland några olika modeller:
 - baserat på allokering till regioner, visserligen efter ansökansförfarande, men där i princip inga andra aktörer än i förväg definierade centrumbildningar/nätverk kan ansöka om medel,
 - baserat på fördelning till olika organisationer i regionerna efter ansökan, vilket kan ge en betydligt större variation bland institutionerna,
 - fördelning av medel till regioner med automatik och enligt standardiserad fördelning och därefter vidare allokering till projekt enligt ansökningar, bedömning och utbetalning av stöd, där sådana beslut fattas av en institution i regionen,
 - konkurrensutsatt ansökan, där medel fördelas från en nationell fond som arbetar med kriterier för att bedöma projekt och med bestämda tider för ansökan och för utbetalning av medel, och för återrapportering om resultat.

Varje modell har sin starka och svaga sidor. De tre första har en regional inriktning, men skiljer sig åt vad gäller vilka aktörer som kan ansöka om medel och var beslut om olika projekt blir fattade. Den fjärde modellen är öppen för ansökningar från hela landet och innebär att aktörer som söker medel kan göra så för att arbeta i hela landet. Det kan ge en del stordriftsfördelar, men en nackdel kan vara att den ger mindre lokal förankring.

Modellerna visar också på en avvägning mellan kortsiktiga och långsiktiga lösningar. Om det sker ett förarbete med undersökning av kompetensutveckling enligt förslaget ovan kan detta ligga till grund för långsiktiga överenskommelser med institutioner och därmed säkra kontinuitet och effektivitet i driften. Fördelen med ett projektbaserat system är dock att det kan ha mera incitament till nyskapande och det kan också vara lättare att avsluta verksamheter som inte fungerar eller vinner gehör

bland folk i musikbranschen. Det kan ge större bredd och variation, men är sannolikt administrativt dyrare.

Man kan också tänka sig kombinationer där t.ex. medel för kompetensutveckling allokeras direkt till regioner, men när det gäller nätverksbyggande aktiviteter så beviljas medel efter ett

nationellt ansökningsförfarande. Ett sådant förhållningsätt bygger på att skillnaden mellan kompetensutveckling och nätverksutveckling blir tydlig. Det förra kräver ett långsiktigt perspektiv och externa medel. Det senare kan vara mer drivet av aktörernas kortsiktiga intressen och konkreta samarbeten.

Uppdragsbeskrivning

Kravspesifikasjon

Mandat for evaluering – regionale kompetansenettverk/sentre for rytmisk musikk

Innledning

Rytmisk musikk har lenge vært på den kulturpolitiske agendaen, men med ulike prioriteringer og virkemidler. I St.meld. nr. 21 2007/08 *Samspill. Et løft for rytmisk musikk* ble et nytt tiltak presentert, nærmere bestemt tilskudd til regionale kompetansenettverk/sentre for rytmisk musikk.¹⁰ I meldingen omfattes rytmisk musikk pop, rock, jazz, folkemusikk og verdensmusikk samt alle undersjangrer, deriblant blues og visesang. Kompetansenettverkene skulle bygge på eksisterende musikkorganisasjoner og blant annet tilby tiltak innenfor bransjerelatert virksomhet som management og arrangørkompetanse.

Statlige tilskudd til kompetansenettverk for rytmisk musikk ble for 2009 fordelt etter søknad til Kulturdepartementet, og fra 2010 fikk Kulturrådet i oppdrag å fordele tilskuddene. Det skal nå gjennomføres en evaluering av tilskuddsordningen og de seks kompetansenettverkene som i dag mottar tilskudd. Evalueringen skal rette seg mot ordningens mål, midler, prosesser og resultater. Den skal også vurdere ulike alternativ for støtten til det rytmiske feltet fremover.

Etter en beskrivelse av ordningens bakgrunn og innretning følger en presisering av evalueringens problemstillinger og metoder.

Kulturpolitisk bakgrunn

Kulturrådet er den viktigste kilden for statlig tilskudd til rytmiske musikk gjennom sine støtteordninger for det frie feltet. Støtten går i hovedsak til produksjon og formidling, og omfatter tilskudds-

ordninger for musikkensembler, musikere, musikkfestivaler, konsertarrangører, kirkemusikk, bestillingsverk og innspillinger. I tillegg gis det prosjekttilskudd til enkelttiltak utenfor de faste ordningene, og i 2012 kommer en ny ordning som skal erstatte den tidligere innkjøpsordningen for musikk. Særskilt for tilskuddsordningen for regionale kompetansenettverk for rytmisk musikk er at midlene er rettet mot kompetanseutvikling og ikke produksjon og formidling.

Mesteparten av statens støtte på musikkområdet, anslagsvis 80–90 prosent, går som rammetilskudd til institusjonene over statsbudsjettet. Det gjelder særlig gjelder etablerte og prestisjefulle sjangre og institusjoner, som bl.a. symfoniorkestrene. I løpet av 1990-tallet fikk imidlertid nye sjangre og organisasjoner støtte over statsbudsjettet, noe som blant annet gjaldt regionale jazzsentre. Opprettelsen av de regionale kompetansenettverkene for rytmisk musikk på 2000-tallet må ses som en videreføring av den tenkningen som lå til grunn for opprettelsen av jazzsentrene.

Bakgrunnen for etableringen av jazzsentre fremgår blant annet av St.meld. nr. 61 1991/92 *Kultur i tiden*:

Norge har i dag flere jazzmusikere i verdensklasse, og norsk jazz har en høy stilling internasjonalt. Det mangler imidlertid permanente spillesteder hvor profesjonelle jazzmusikere kan møte sitt publikum. Departementet ser ingen grunn til at denne avanserte og etablerte musikkform skal behandles så forskjellig fra andre musikkformer på høyt nivå som tilfellet er i dag, og vil derfor utrede etableringen av et norsk jazzforum. (s. 187).

¹⁰ I det følgende omtales »kompetansenettverk/sentre« som »kompetansenettverk« for enkelhets skyld.

Samtidig ble også opprettelsen av regionale jazzsentre utredet. (se Arnestad mfl.1996)

Den tenkningen som kommer til uttrykk i stortingsmeldingen om relasjonen mellom jazz og andre musikkuttrykk har de siste tiårene også kommet til å gjelde flere musikkformer. I en utredning om musikkensembler i Norge fra 2002 heter det at

Musikklivets transformasjoner er et resultat av den sosiale og økonomiske utviklingen i Vesten, og særlig av massemedieutviklingen og den kulturelle globaliseringen. En annen viktig årsak til forskyvningen i kulturlivets posisjoner er motkulturenes historiske gjennomslag, en annen faktor er kulturindustriens triumf i offentligheten. Dette har i sin tur medført en viss tendens til politisk sidestilling av musikkulturene. (Langdalen 2002:31)

Behovet for nye støtteordninger fant også sin begrunnelse i at »Skillelinjene i musikklivet har ikke samme segregerende kraft som før. Musikere og ensembler beveger seg over sjangergrensene, inngår nye samarbeidskonstellasjoner, oppsøker nye arenaer og møter nye publikumsgrupper.« (ibid. 233).

En samtidig utredning om populærmusikk påpeker at

... de første statlige støtteordningene for rock og pop tidlig på 90-tallet (representerte) et kulturpolitisk gjennombrudd: For første gang, et par tiår etter introduksjonen av det såkalt utvidede kulturbegrepet i norsk kulturpolitikk, ble disse musikkformene eksplisitt støttet som de kulturytringer og kulturformer de vitteleg er. (Gripsrud 2002:9)

Utredningen understreker også at populærmusikkens popularitet gjør at den mer direkte enn de fleste andre kunstformer fremstår som næringspolitisk relevant. Nettopp det næringspolitiske aspektet vektlegges sterkere i musikkpolitikken utover på 2000-tallet. I St.meld. nr. 22 2004/05 *Kultur og næring* løftes musikkfeltet frem som et område med kommersielt potensial, ved siden av audiovisuell industri og bokbransjen. Der fremgår det blant annet at

Musikklivet sine organisasjoner har peika på at det i liten grad finst tilstrekkeleg utdanningstilbod til dei næringsdrivande profesjonsgruppene. Det trengst relevante påbyggings- og etterutdanningstilbod i musikkutdanninga. Det er dessutan behov for studietilbod til managerar, produsentar, bookingfolk, arrangørar, marknadsføringsfolk og andre i mellomvertposisjonar i musikkbransjen. (...) Sterke lokale og regionale miljø er viktige for å fremje kreativitet, nyskaping og kompetanse i bransjen og for å utnytte heile landets ressursar i musikknæringa. (s. 91).

Flere av disse prioriteringene har en gjenpart i målsetningene for de regionale kompetansenettverkene/sentrene for rytmisk musikk.

St.meld. nr. 21 2007/08 *Samspill. Et løft for rytmisk musikk* presenterer fire hovedmål (med tilhørende tiltak) for det rytmiske musikkfeltet i Norge. Et av dem er å utvikle næringspotensialet innenfor rytmisk musikk, foruten målene om et godt konserttilbud over hele landet, og god tilgang til innspilt musikk av høy kvalitet. Det fjerde målet er styrket kompetanseutvikling og kvalitet, noe som vil understøtte oppfyllelsen av de andre målene. Et tiltak som nevnes i så måte er å styrke regionale kompetansesentra og organisasjonenes kompetansebygging.

Samlet sett er det flere formål knyttet til de regionale kompetansenettverkene for rytmisk musikk, både sett i lys av de politiske målene for rytmisk musikk, og sett i lys av de eksisterende organisasjonene som kompetansenettverkene skal bygge på. Politiske prioriteringer endrer seg over tid, noe som kan få konsekvenser for fortolkningen av oppdraget som skal oppfylles og tiltakene som iverksettes overfor musikkområdene. Virkningene av dette overfor ulike musikkmiljøer, utøvere og aktører er blant det evalueringen skal undersøke. Det er for eksempel ikke gitt at ordningen er like egnet for de ulike sjangrene som ordningen skal omfatte.

Den kulturpolitiske innsatsen overfor musikkområdene i Norge kan relateres til rollen staten tar overfor markedet. På den ene siden kan offentlig støtte iverksettes som et korrektiv, i den forstand at staten tar ansvar for verdifulle kulturformer ikke har tilstrekkelige betingelser i markedet. På den andre siden kan offentlig støtte iverksettes som incentiver som hjelper markedet å fungere enda bedre, ut fra en mer pragmatisk vurdering av at verdifulle kulturuttrykk skapes på markedets premisser (Langdalen 2002: 162). Begge posisjoner er virksomme i musikkpolitikken, men med ulik vektning innenfor ulike sjangre. Rollen til de regionale kompetansenettverkene for rytmisk musikk overfor markedets virkemåte er blant temaene for denne evalueringen. Noe av det særskilte ved ordningen er at den skal påvirke det rytmiske musikkfeltet gjennom kompetanseutvikling. Et av evalueringens mål er å undersøke hvordan dette foregår.

Ordningens innretning

I 2007 bestilte Kultur- og kirkedepartementet en delutredning om det rytmiske musikkområdet fra Løken-utvalget. Her utvikles ideen om regionale kompetansesentre for rytmisk musikk. Mens oppgavene til jazzsentrene hovedsakelig var ment å være profesjonell scenedrift, produsentvirksomhet og pedagogisk virksomhet skulle de nye ha en litt annen innretning.

Sentrene skulle bygge videre på erfaringene med jazzsentrene, men legge vekt på mer sjangerbrede og bransjeorienterte kompetansenettverk/sentre.¹¹

Løken-utvalget fant at »Flere aktører innenfor det rytmiske musikkfeltet har pekt på behovet for institusjoner som bidrar til kompetansebygging på området. Aktørene etterspør kompetanseutvikling innen bransjerelatert virksomhet som management, manager virksomhet, promotion og lov og avtaleverk.« Når det gjaldt innretning og organisering anbefalte utvalget at

Kompetansesentrene bør på lik linje med tilskuddsordningene være sjangerbreie. Begrepet bør innbefatte – i tråd med innspillet fra Samstemt! – både regionale kompetansesentre for rytmisk musikk, de fem regionale jazzsentrene og sentre for folkemusikk. Regionale kompetansesentre bør vokse fram nedenfra og ikke opprettes der det ikke er grunnlag for denne typen sentra. Det er derfor ikke sikkert at alle regionale kompetansesentre må være like sterke innenfor hver sjanger i og med at det vil være ulike sjangere innenfor det rytmiske feltet som utøves i ulike geografiske områder.

De eksisterende jazzsentrene skulle slik inngå i de regionale kompetansenettverkene/sentrene, men sistnevnte skulle fungere på en samlende og overgripende måte. St.meld. nr. 21 2007/08 *Samspill. Et løft for rytmisk musikk* fulgte opp Løken-utvalgets anbefalinger og la følgende kriterier til grunn for tildeling av midler:

- Senteret må være etablert og kunne vise til drift innenfor ett av områdene jazz, rock eller folke-musikk.
- Senteret må dokumentere behov og målgrupper for tilbudet.
- Forpliktende regional økonomisk medvirkning tilsvarende 40 pst. av samlet offentlig tilskudd.
- Egeninntekter.

- Formålet med virksomheten skal rette seg mot det profesjonelle musikkfeltet/og overgangen til dette feltet.
- Konkrete samarbeidsavtaler med eventuelle andre regionale aktører med tanke på å kunne tilby kompetanseutviklende tiltak tilpasset hele det rytmiske feltet i regionen.
- En omforent modell for administrativ forankring og samhandling mellom de regionale aktørene.

Tilbudet skal inneholde tiltak innenfor bransjerelatert virksomhet som management, managervirksomhet, promotion, lov og avtaleverk, arrangørkompetanse.

Samarbeid på tvers av og ut over det rytmiske musikkfeltet vil bli vektlagt.

Slik ble det lagt opp til en ordning med en ny innretning både når det gjaldt organisering og funksjoner. Organisatorisk innebar ordningen nye oppgaver for forvaltningen både på nasjonalt og regionalt nivå, og ikke minst for organisasjonene som søkte om støtte til regionale kompetansenettverk for rytmisk musikk. Funksjonene som skulle fylles innebar også nye oppgaver. Det gjaldt ikke minst å definere kompetansen nettverkene/sentrene skulle jobbe med og tiltakene som skulle utvikle kompetansen. Ordningen var tiltenkt kompetanseutviklende funksjoner, og skilte seg altså slik fra jazzsentrene som blant annet også var rettet mot profesjonell scenedrift og produsentvirksomhet.

Kompetansenettverkene/sentrene

Støtteordningene for regionale kompetansenettverk/sentre for rytmisk musikk hadde sitt første virkeår i 2009. Da ga Kulturdepartementet støtte til fire nyopprettede sentre/nettverk. For 2010 økte departementet avsetningen fra 3 til 5 millioner kroner, samtidig som to nye kompetansenettverk var under opprettelse. Da Kulturrådet overtok forvaltningsansvaret i 2010 ble støtten som ble gitt i 2009 videreført, samt at også de to nye kompetansenettverkene (MINK og MØST) mottok støtte. Den samlede økonomiske rammen for ordningen fra 2009–2011 er på 13 millioner kroner. Kompetansenettverkene/sentrene er opprettet i samarbeid mellom en rekke ulike eksisterende organisasjoner:

¹¹ For full musikk! Om tilskuddsordningene for det rytmiske musikkområdet. En delutredning fra Løken-utvalget. <http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kultur/Loken-utvalget-forfullmusikk-05022008.pdf>.

<p>Vestlandets regionale kompetansenettverk (VRAK – Vestnorske Rytmske Aktører): Vestnorsk jazzsenter Brak, interesseorganisasjon for rytmisk musikk i Hordaland og Sogn og Fjordane. Førde internasjonale folkemusikkfestival (knotepunktsfestival) STAR – Stavanger Rock</p>	<p>Østfjellske kompetansesenter (ØKS), skiller seg fra de øvrige ved at det er opprettet et eget kontor, som samarbeider med blant andre: Kongsberg jazzfestival Slottsfjellsfestivalen Østnorsk jazzsenter Folkemusikksenteret i Sigdal Notodden Bluesfestival Buskerud Musikkråd Union Rock, Drammen Matendo Drammen SAMBUSK – aktører tilsluttet Union Scene</p>
<p>Sørnorsk kompetansenettverk: Sørnorsk jazzsenter Telemarksfestivalen SØRF, Kompetansesenter for rytmisk musikk, Kristiansand</p>	<p>Rytmisk kompetansenettverk i nord (RYK): Nordnorsk jazzsenter Folkemusikk nord Kompetansesenter for rock i Nord-Norge</p>
<p>Midtnorsk kompetansenettverk (MINK): Midtnorsk jazzsenter Stiftinga Hilmar Alexandersen Rock City Namsos Tempo Molde internasjonale jazzfestival</p>	<p>Musikknettverk Østlandet (MØST):¹² Østnorsk jazzsenter Austnorsk folkemusikksenter, Fagernes Delta Øst, Lillestrøm</p>

Det er betydelige forskjeller mellom hvordan kompetansenettverkene/sentrene er satt sammen og hvilke aktiviteter de har. Ikke alle er foreløpig utviklet i tråd med retningslinjene. Det gjelder blant annet finansiering/regional økonomisk medvirkning og orienteringen mot kompetanseutvikling kontra mer operative aktiviteter på det rytmiske musikkfeltet.

Kompetansenettverkene er satt sammen av organisasjoner med ulik historikk, forankring og formål. Slik er de møtesteder for ulike interesser og arbeidsformer. Måten kompetansenettverkene er innrettet og fungerer på har den senere tiden blitt gjenstand for debatt, og evalueringen bør være orientert om synspunktene som fremkommer der.¹³

Problemstillinger

Evalueringen skal rette seg mot forholdet mellom ordningens mål, midler, prosesser og resultater. Den skal i så måte besvare følgende problemstillinger:

1. Hvilke interne og eksterne mål (og målgrupper) er lagt til grunn for de ulike kompetansenettverkene og hvordan har målene (og målgruppene) utviklet seg over tid? Et sentralt spørsmål er hvordan de nyopprettede kompetansenettverkene har tolket sine oppgaver og kompetansemål.

2. Hvilke faglige, økonomiske og materielle ressurser er satt inn, og hvilke prosesser og organisatoriske løsninger preger kompetansenettverkene og deres utvikling? Sentrale spørsmål er hvordan arbeidet har blitt innrettet overfor ulike musikkmiljøer, og hvordan kompetansenettverkene fungert som et nivå over de eksisterende musikkorganisasjonene. Det er blant annet ønskelig å undersøke forholdet mellom kompetanseutvikling og interessepolitikk i møtet mellom kompetansenettverkene og interesseorganisasjonene.
3. Hvilke kvalitative og kvantitative resultater er oppnådd? Sentrale spørsmål er hva kompetansebehovene til musikkmiljøene er i de ulike regionene, og hvordan de har blitt imøtekommet.

Det legges slik opp til at undersøkelsen av kompetansenettverkene suppleres med kunnskap om hvordan de plasserer seg i forhold til relevante omgivelser. Dette gjelder både kulturfaglige kontekster og kulturpolitiske føringer.

Sist men ikke minst skal evalueringen trekke konklusjoner med hensyn til ordningens og kompetansenettverkens styrker og svakheter, samt vurdere mulige endringsforslag. Evalueringen bør i den sammenhengen se hen til hvordan kulturpolitikken og det statlig engasjementet på det rytmisk musikkområdet er organisert i andre nordiske land.

¹² Rytmisk kompetansenettverk for Østlandet (RKØ) byttet navn til Musikknettverk Østlandet (MØST) i 2011.

¹³ Se www.ballade.no.

Metode

Evalueringen forutsetter innhenting av relevant empiri om kompetansenettverkene, både når det gjelder kompetansen og kompetansebehovene i de aktuelle regionene, og når det gjelder arbeidsfor-
mene og resultatene ved de regionale kompetansenettverkene.

Følgende kilder er aktuelle: a) aktuelle brukere av kompetansenettverkene i regionene, b) tilsatte ved kompetansenettverkene, c) kompetansenettverkens tilknyttede organisasjoner og d) ordningens forvaltningsorgan, Kulturrådet.

Evalueringen bør benytte både kvalitativt og kvantitative metoder i sin vurdering av ordningen. Aktuelle metoder er:

- Dybdeintervjuer med relevante kilder
- Spørreskjema (questback) til et større antall respondenter
- Kvantitativ kartlegging av tilbud og bruk ved kompetansenettverkene
- Kvantitativ kartlegging av de rytmiske aktørene og aktivitetene i regionene

Det bør gis anledning for respondentene i regionene å gi informasjon anonymt, blant annet for å legge til rette for at alle synspunkter fanges opp.

Det er aktuelt å inndele evalueringen i en oversiktsdel og en dybdedel. Førstnevnte kan skaffe til veie sammenlignbar empiri fra samtlige kompetansenettverk, mens sistnevnte kan gå dypere inn i utviklingen ved enkelte utvalgte kompetansenettverk.

Referanser

- Arnestad, G. mfl. (1996). *Improvisasjon sett i system – om etablering av Norsk jazzforum*. Norsk kulturråd, rapport nr. 4.
- Danielsen, A. & Dahl, J.S. (2006). *Regionale jazzsentre. En evaluering*. Norsk kulturråd.
- Gripsrud, J. (Red.), (2002). *Populærmusikk i kulturpolitikken*. Norsk kulturråd, rapport nr. 30.
- Langdalen, J. (2002). *Musikkliv og musikkpolitikk. En utredning om musikkenseblene i Norge*. Norsk kulturråd, rapport nr. 31.
- Løken, Lene mfl. (2008). *For full musikk! Om tilskuddsordningene for det rytmiske musikkområdet. En delutredning fra Løkenutvalget*. Utredning for Kultur- og kirke departementet.
- St.meld. nr. 61 1991/92 *Kultur i tiden*.
- St.meld. nr. 22 2004/05 *Kultur og næring*.
- St.meld. nr. 21 2007/08 *Samspill. Et løft for rytmisk musikk*.

Intervjulistia

Aksdal, Erling	Styreleder, Midtnorsk Jazzsenter
Aspén, Leiv	Daglig leder TEMPO
Baade, Lars Tefre	Daglig leder Norsk Rockeforbund
Bakken, Asgaut	Daglig leder, Telemarkfestivalen
Berre, Eivind	Leder Ressursenteret Rock City Namsos
Bjerkheim, Brynjar	Produsent TrAP
Bjerkem, Johan Einar	Stiftinga Hilmar Alexandersen
Bjerkestrand, Arnfinn	Norsk kulturråd
Bjørnelv, Mariann	STAR
Blix, Øystein	Styremedlem NNJS, Rådgiver på jazzområdet for Troms Fylkeskommune og Leder av Nordnorsk Jazzforening
Bredin, Johild Kosberg,	Fagsjef kulturformidling Møre og Romsdal
Dahl, Thomas	Griegakademiet, Bergen
Drews, Mark	Stavanger Rock, Nordic Musik Week
Dyrnes, Linda	Daglig leder, Folk Org
Døving, Martin	Tidligere daglig leder Ny Musikk
Edvardsen, Bjørn	Østfold, Fylkeskultursjef
Edwards, Rhiannon	Daglig leder, Musikkutstyringsordningen
Erikstad, Ingebjørg	Fylkesdirektør kultur, Sogn og Fjordane
Espelund, Karen	Fylkesdirektør, Sør-Trøndelag
Flesjø, Tore	Daglig leder Norsk Jazzforbund
Flikke, Bård	Partner/Prosjektleder, Trondheim kultur og næring
Forssman, Fredrik	Kompetansesenter for Rock i Nord-Norge
Foshaug, Terje	Folkemusikk Nord
Fritsø, Thomas	UTUNE
Færøvig, Sjur	Sektionschef Musik, Norsk Kulturråd
Giesen, Paul	Popunie Rotterdam
Grinaker, Gunnar	Prosjektleder ØKS
Hageland, Anne Tone	Fylkeskultursjef Vest Agder
Johansen, Per Erik	Atomic Partner
Juhl Nielsen, Anne	Udvalgssekretær, Statens Kunstråd, Musik Danmark
Knudsen, Solveig	Tidligere ansatt SØRF
Kvalø, Ragnhild	Fylkeskultursjef Nord-Trøndelag
Luedy, Geir	Daglig leder og partner Your Favorite Music AS
Mossefinn, Lars	VRAK
Nordal, Øivind	Rådgiver Akershus

Nordhus, Kjetil	Daglig leder SØRF
Pettersen, Lasse	Buktafestivalen
Pettersen, Adrian Skeide	Trommeslager i Memetics
Peurell, Erik	Utredare, Myndigheten för Kulturanalys, Stockholm
Raknes, Eldbjørg	Jazzmusiker
Rasmussen, Erlend	Senior Rådgiver Norsk musikkråd
Ronander, Øystein	Daglig leder, Bylarm
Rundberg, Hogne	Musiker Døgnvill
Samuelsen, Britta	Tidligere leder av Buskerud Musikkråd
Sanches, Ricardo	Produsent UTUNE ØKS
Skaar, Ronny	Tidligere konstituert fylkeskultursjefHordaland
Skansen, Helge	Daglig leder Riksscenen
Skaslien, Bergmund	Prosjektledare, Nattjazz
Skauge, Jørgen	BRAK
Skjerdal, Jon	Vestnorsk Jazzsenter
Storheim, Trude	Vossa Jazz, ungdomssatsning
Stubbert, Ashley,	Stavanger Rock, Nordic Music Week
Størkson, Jørn Harald	Daglig leder Sørnorsk jazzsenter
Sætre, Karianne	Avdelingsdirektør Kunst Oslo
Taylor, John Andrew	Prosjektledare, Voss Jazzskola
Vannebo, Arvid	Tidligere leder Drammen Kommune Interkultur
Wiland, Ulla-Stina	N-N Jazzsenter
Willadsen, Bjørn	Daglig leder Midtnorsk Jazzsenter
Winkelmann, Annette	Tidligere daglig lederTelemarkfestivalen
Øye, Helge Johan	Tidligere Fylkeskultursjef Oppland
Østerdal, Tone	Teamleder kunst/kultur Buskerud
Østgård, Ellen	Fylkeskultursjef Troms
Studerande vid Griegakademien, »Gig-akademiet«	

Frågeformulär

Spørsmål spørreundersøkelse

1. Hvilken aldersgruppe tilhører du?				
Under 25	25-35	35-45	45-55	Over 55

2. Hvilken region i Norge tilhører du?					
Nord-Norge	Midt-Norge	Sør-Norge	Østlandet	Vestlandet	Region Østafjells

3. Kjønn?	
Mann	Kvinne

4. Hva slags tilknytning har du til det regionale kompetansenettverket/senteret*?		
Medlem i nettverket	Deltaker på aktiviteter	Annet, vennligst spesifiser

5. Hvor mange aktiviteter har du deltatt i?			
Ingen	1	2-5	flere enn 5

6. Hva slags aktiviteter har du tatt del i?			
Bransjetreff/konferanser/ stipend	Kurs, seminarer, workshops, møter	Rådgivning og brukeropfølging	Annet, vennligst spesifiser

7. Dersom du vurderer aktiviteten (e) du har deltatt i, hvor nyttig har den / de vært?				
Svært nyttig	Nyttig	Middels nyttig nytteverdi	Ingen nytteverdi	Svært dårlig

8. Hvordan vurderer du innholdet og relevansen til nettverkets aktiviteter?				
(Faglig) Innhold:				
Svært bra	Bra	Middels	Dårlig	Svært Dårlig
Relevans til egen (arbeids) situasjon:				
Svært bra	Bra	Middels	Dårlig	Svært Dårlig
Vil du anbefale andre å delta?				
Ja	Nei			

9. Hvilken type tiltak/opplæring mener du er mest kompetansefremmende?			
Kurs, seminarer, workshops, møter	Rådgivning og brukeropfølging	Bransjetreff/konferanser/stipend	Annet, vennligst spesifiser

10. Mener du at deltakelse i nettverkets aktiviteter har økt kompetansen din?		
Ja	Nei	Noe

11. Dersom du svarte ja på spørsmålet ovenfor, vennligst utdyp <i>hvordan</i> du har fått økt kompetanse

12. Har disse aktivitetene imøtekommet kompetansebehovene til musikkmiljøene i din region?		
Ja	Nei	Noe

13. Har du kommentarer til hvor hensiktsmessig opprettelsen av rytmiske nettverk/kompetanse sentre er?

14. Har du forslag til endringer i innsatsen overfor det rytmiske feltet? Kan arbeidet organiseres på andre måter som i større grad åpner for kompetanseheving?

Dokument- och litteraturreferenser

- Arnestad, Georg m.fl. (1996). *Improvisasjon sett i system – om etablering av Norsk jazzforum*. Norsk kulturråd, rapport nr. 4.
- Cooperrider, D.L. & J.E. Dutton (Red.), (1999). *Organizational Dimensions of Global Change*. London: Sage.
- Danielsen, A. & J.S. Dahl. (2006). *Regionale jazzsentre. En evaluering*. Norsk kulturråd.
- Granovetter, M. (1973). The strength of weak ties. *American Journal of Sociology*, 78, 1360–1380.
- Gripsrud, J. (Red.), (2002). *Populermusikk i kulturpolitikken*. Norsk kulturråd, rapport nr. 30.
- Kulturministeriet, København, Udvalg om vilkår for de rytmiske vækstlag 12/2007, *De rytmiske vækstlag*.
- Kulturministeriet, København, Udspil til musikhandlingsplan 2012–2015, En musikscene- mange genrer.
- Langdalen, J. (2002). Musikkliv og musikkpolitikk. En utredning om musikkensemblene i Norge. Norsk kulturråd, rapport nr. 31.
- Lincoln, J.R. (1982). Intra (and Inter-) Organizational Networks. In Bachrach, S. *Research in the Sociology of Organizations*. Greenwich CT: JAI.
- Løken, L. m.fl. (2008). For full musikk! Om tilskuddsordningene for det rytmiske musikkområdet. En delutredning fra Løkenutvalget. Utredning for Kultur- og kirke departementet.
- Nohria, N. & R.G. Eccles, (Red.), (1992). *Networks and Organizations: Structure, Form and Action*. Boston: Harvard Business School Press.
- Perrow, C. (1986). *Complex Organizations: A Critical Essay*. New York: Random House.
- Piore, M.J. (1990). Fragments of a Cognitive Theory of Technological Change and Organizational Behaviour. I Nohria, N. & R.G. Eccles (Red.), (1992) *Networks and Organizations: Structure, Form and Action*. Boston: Harvard Business School Press.
- Ramboll 12/2010, Analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv.
- Statens Kunstråds Musikudvalg, Analyse af danske musikfestivaler, av Niras 08/2010.
- Statens Kunstråds Musikutvalg 10/2010, Styrkelse af den rytmiske musik – anbefalinger.
- Statens Kunstråd, 27. September 2011, Mål, visioner og strategier for regionale spillesteder 2013–2016.
- Statens Kunstråds handlingsplan, 2011–2015.
- St.meld. nr. 61 1991/92 *Kultur i tiden*.
- St.meld. nr. 22 2004/05 *Kultur og næring*.
- St.meld. nr. 21 2007/08 Samspill. Et løft for rytmisk musikk.
- Weick, K.E. (1999). Sensemaking as an Organizational Dimension of Global Change. I Cooperrider, D.L. & J.E. Dutton (Red.), (1999). *Organizational Dimensions of Global Change*. London: Sage.

Webbresurser:

- Udpegning af regionale spillesteder
<http://www.kust.dk/kunstormraadet/musik/nyheder/udpegning-af-regionale-spillested-23/04/2012>.
- Musikloven- bekendtgøelse af lov om musik- retsinformation.dk – 21/12/2010.